

Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla

14 päivänä kesäkuuta 1985

Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä
tehdyn

SCHENGENIN SOPIMUKSEN SOVELTAMISESTA TEHTY

YLEISSOPIMUS

BELGIAN KUNINGASKUNTA, SAKSAN LIITTOTASAVALTA, RANSKAN TASAVALTA, LUXEMBURGIN SUURHERTUAKUNTA ja ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA, jäljempänä 'sopimuspuolet',

TUKEUTUVAT tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla Schengenissä 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehtyyn Schengenin sopimukseen,

OVAT PÄÄTTÄNEET toteuttaa edellä mainitussa sopimuksessa ilmaistun tavoitteen lakkauttaa henkilöliikenteen tarkastukset sekä helpottaa tavaroiden kuljetusta ja liikkuvuutta,

OTTAVAT HUOMIOON, että Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksessa, sellaisena kuin se on täydennettynä Euroopan yhtenäisasiakirjalla, säädetään, että sisämarkkinat käsittävät alueen, jolla ei ole sisärajoja,

OTTAVAT HUOMIOON, että sopimuspuolten ajama tavoite on yhteneväinen edellä mainitun tavoitteen kanssa, rajoittamatta kuitenkaan kyseisen perustamissopimuksen määräysten mukaisesti toteutettavien toimenpiteiden soveltamista,

OTTAVAT HUOMIOON, että kyseisen pyrkimyksen toteuttaminen edellyttää asianmukaisia toimenpiteitä ja tiivistä yhteistyötä sopimuspuolten välillä, ja

OVAT SOPINEET SEURAAVASTA:

I OSASTO

MÄÄRITELMÄT

1 artikla

kolmannet valtiot: muut valtiot kuin sopimuspuolet;

Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan alla luetelluilla käsitteillä seuraavaa:

ulkomaalainen: muu henkilö kuin Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden kansalainen;

sisärajat: sopimuspuolten yhteiset maarajat sekä niiden välisten lentojen lentokentät ja satamat säännöllistä, yksinomaan muihin sopimuspuolten alueella sijaitseviin satamiin suuntautuvaa matkustajaliikennettä varten, mikäli lautta ei pysähdy alueen ulkopuolisissa satamissa;

ulkomaalainen, joka on määrätty maahantulokieltoon: ulkomaalainen, jolle on määrätty maahantulokielto Schengenin tietojärjestelmässä 96 artiklan määräysten mukaisesti;

ulkorajat: maa- ja merirajat sekä sopimuspuolten lentokentät ja satamat, jolleivät ne ole sisärajoja;

rajanylityspaikka: toimivaltaisten viranomaisten ulkorajojen ylitykseen hyväksymä ylityspaikka;

sisäinen lento: yksinomaan sopimuspuolten alueelta lähtenyt ja sinne matkalla oleva lento, johon ei sisälly välilaskuja kolmansien maiden alueelle;

rajatarkastus: rajoilla tapahtuva tarkastus, joka muista syistä riippumatta suoritetaan ainoastaan rajanylitysaikoiden perusteella;

liikenteenharjoittaja: luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka harjoittaa ammattimaisesti henkilöiden kuljetusta ilma-, meri- ja maanteitse;

oleskelulupa: mikä tahansa sopimuspuolen myöntämä lupa, joka oikeuttaa oleskeluun sen alueella; tämän määritelmän piiriin ei kuulu väliaikainen lupa oleskella yhden sopimuspuolen alueella turvapaikkahakemuksen tai oleskelulupahakemuksen käsittelyn aikana;

turvapaikkahakemus: jokaisen ulkomaalaisen kirjallisesti, suullisesti tai muulla tavoin sopimuspuolen ulkorajalla tai alueella esittämä hakemus, jolla hän pyytää saada pakolaisaseman ja oleskeluluvan Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen mukai-

sesti, sellaisena kuin se on muutettuna New Yorkissa 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä pöytäkirjalla;

turvapaikanhakija: ulkomaalainen, joka on esittänyt tämän sopimuksen mukaisesti turvapaikkahakemuksen, johon ei ole vielä tehty lopullista päätöstä;

turvapaikkahakemuksen käsittely: menettely, joka kuuluu turvapaikkahakemuksen tutkintaan, päätöksentekoon ja lopullisen päätöksen täytäntöönpanoon, lukuun ottamatta turvapaikkahakemuksesta tämän yleissopimuksen nojalla vastaavan sopimuspuolen määrittämistä.

II OSASTO

TARKASTUSTEN POISTAMINEN SISÄRAJOILTA JA HENKILÖIDEN LIKKUVUUS

1 LUKU

SISÄRAJOJEN YLITTÄMINEN

2 artikla

1. Sisärajat voidaan ylittää kaikkialla ilman henkilöiden tarkastamista.

2. Jos kuitenkin yleinen järjestys tai kansallinen turvallisuus sitä edellyttää, sopimuspuoli voi neuvoteltuaan muiden sopimuspuolten kanssa päättää, että sisärajoilla suoritetaan rajoitetun ajan tilanteen edellyttämiä kansallisia rajatarkastuksia. Jos yleinen järjestys tai kansallinen turvallisuus edellyttää välittömiä toimia, kyseinen sopimuspuoli toteuttaa tarvittavat toimet ja ilmoittaa niistä mahdollisimman pian muille sopimuspuolille.

3. Henkilötarkastusten poistaminen sisärajoilla ei rajoita 22 artiklan määräysten soveltamista eikä kunkin sopimuspuolen lainsäädännön mukaista poliisitoimivallan käyttöä koko alueellaan toimivaltaisten viranomaisten toimesta eikä velvollisuutta omistaa, pitää mukanaan ja esittää sen lainsäädännössä määrättyjä lupia ja asiakirjoja.

4. Tavaroiden tarkastukset suoritetaan tämän yleissopimuksen asianomaisten määräysten mukaisesti.

2 LUKU

ULKORAJOJEN YLITTÄMINEN

3 artikla

1. Ulkorajat voidaan ylittää ainoastaan rajanylityspaikoista niiden vahvistettuina aukioloaikoina. Toimeenpaneva komitea vahvistaa tarkemmat määräykset sekä paikallista rajaliikennettä koskevat poikkeukset ja menettelytavat sekä meriliikenteen erityisluokkiin, kuten huviveneilyyn ja rannikkokalastukseen, sovellettavat säännöt.

2. Sopimuspuolet sitoutuvat ottamaan käyttöön seuraamuksia ulkorajojen luvattomasta ylittämisestä rajanylityspaikkojen ulkopuolella ja muina kuin niiden vahvistettuina aukioloaikoina.

4 artikla

1. Sopimuspuolet varmistavat, että vuodesta 1993 alkaen kolmannesta maasta tulevan lennon matkustajille, jotka siirtyvät sisäiselle lennolle, tehdään henkilötarkastus ja käsimatkatavaroiden tarkastus heidän tullessaan, ennen sisäistä lentoa lentokentällä, jonne ulkoinen lento saapuu. Sisäisen lennon matkustajille, jotka siirtyvät kolmanteen maahan suuntautuvalla lennolle, tehdään henkilötarkastus ja käsimatkatavaroiden tarkastus heidän lähtiessään, ennen ulkoista lentoa lentokentällä, jolta ulkoinen lento lähtee.

2. Sopimuspuolet toteuttavat tarvittavat toimet, jotta tarkastukset voidaan suorittaa 1 kappaleen määräysten mukaisesti.

3. Edeltävien 1 ja 2 kappaleen määräykset eivät vaikuta rekisteröityjen matkatavaroiden tarkastukseen. Tämä tarkastus tehdään joko lopullisen määräpaikan lentokentällä tai ensimmäisen lähtöpaikan lentokentällä.

4. Edellä 1 kappaleessa määrättyyn päivään asti lentokenttiä pidetään, sisärajojen määritelmästä poiketen, ulkorajoina sisäisten lentojen osalta.

5 artikla

1. Ulkomaalaisen maahantulo sopimuspuolten alueelle enintään kolmen kuukauden oleskelua varten voidaan sallia, jos hän täyttää seuraavat edellytykset:

- a) hänellä on voimassaoleva, rajanylitykseen oikeuttava toimeenpanevan komitean hyväksymä rajanylitykseen oikeuttava asiakirja;
- b) hänellä on voimassa oleva viisumi, mikäli se vaaditaan;
- c) hän esittää tarvittaessa asiakirjat, joilla osoitetaan suunnitellun oleskelun tarkoitus ja edellytykset, ja hänellä on toimeentuloon tarvittavat varat ottaen huomioon sekä suunnitellun oleskelun keston että lähtömaahan paluun tai kauttakulkumatkan sellaiseen kolmanteen maahan, jonne hänen pääksensä on taattu, tai hän kykenee hankkimaan laillisesti nämä varat;
- d) häntä ei ole määrätty maahantulokieltoon; ja
- e) hänen ei katsota voivan vaarantaa jonkin sopimuspuolen yleistä järjestystä, kansallista turvallisuutta tai kansainvälisiä suhteita.

2. Pääsy sopimuspuolten alueelle on evättävä ulkomaalaiselta, joka ei täytä kaikkia näitä edellytyksiä, paitsi jos jokin sopimuspuoli katsoo tarpeelliseksi poiketa tästä periaatteesta humanitaarisista syistä, kansallisen edun vuoksi tai kansainvälisten velvoitteiden takia. Tässä tapauksessa pääsy rajoittuu kyseisen sopimuspuolen alueelle, ja tämän on ilmoitettava siitä etukäteen muille sopimuspuolille.

Nämä säännöt eivät estä turvapaikkaoikeuteen liittyvien erityismääräysten tai 18 artiklan määräysten soveltamista.

3. Kauttakulkuoikeus myönnetään ulkomaalaiselle, jolla on jonkin sopimuspuolen myöntämä oleskelulupa tai paluuviiisumi tai tarvittaessa molemmat asiakirjat, paitsi jos hän on sen sopimuspuolen kansallisessa maahantulokieltoluettelossa, jonka ulkorajalle hän saapuu.

6 artikla

1. Toimivaltaiset viranomaiset valvovat rajanylityksiä ulkorajoilla. Valvonta toteutetaan yhdenmukaisten periaatteiden mukaisesti kansallisen toimivallan ja lainsäädännön puitteissa ottaen huomioon kaikkien sopimuspuolten edut kaikkialla sopimuspuolten alueella.

2. Edellä 1 kappaleessa tarkoitetut yhdenmukaiset periaatteet ovat:

- a) Henkilön tarkastukseen kuuluu matkustusasiakirjojen ja muiden maahanpääsyn, oleskelun, työskentelyn ja maastalähdön edellytysten tarkistamisen lisäksi sopimuspuolten kansallista turvallisuutta ja yleistä järjestystä vaarantavien uhkien tutkiminen ja ehkäiseminen. Tämä tarkastus koskee myös ajoneuvoja ja tavaroita, jotka ovat rajan ylittävien henkilöiden hallussa. Kukin sopimuspuoli suorittaa tarkastuksen, erityisesti henkilöön kohdistuvan etsinnän, lainsäädäntönsä mukaisesti.
- b) Kaikki henkilöt on tarkastettava ainakin kerran heidän henkilöllisyytensä toteamiseksi saatujen tai esitettyjen matkustusasiakirjojen perusteella.
- c) Ulkomaalaiselle on hänen maahan saapuessaan tehtävä a kohdan määräysten mukainen perusteellinen tarkastus.
- d) Maastapoistumisen yhteydessä tehdään ulkomaalaislainsäädännön mukainen tarkastus, jossa kaikkien sopimuspuolten edut otetaan huomioon ja joka suoritetaan sopimuspuolten kansallista turvallisuutta ja yleistä järjestystä uhkaavien vaarojen tutkimusta ja ehkäisemistä varten. Ulkomaalainen tarkastetaan kaikissa tapauksissa.
- e) Jos tällaisia tarkastuksia ei voida tehdä erityisolosuhteiden vuoksi, on vahvistettava tarkastuksille tärkeysjärjestys. Tällöin maahantulo liikenteen tarkastus on ensisijainen maasta lähtevän liikenteen tarkastukseen nähden.

3. Toimivaltaiset viranomaiset valvovat rajanylityspaikkojen välisiä ulkorajoja liikkuvien yksiköiden avulla. Samoin valvotaan rajanylityspaikkoja niiden tavanomaisten aukioloaikojen ulkopuolella. Valvonta suoritetaan siten, että se ei rohkaise henkilöitä välttämään tarkastusta rajanylityspaikoissa. Toimeenpaneva komitea vahvistaa tarvittaessa valvonnassa noudatettavat menettelytavat.

4. Sopimuspuolet sitoutuvat sijoittamaan riittävästi henkilökuntaa tarkastusten ja ulkorajojen valvonnan suorittamiseen.

5. Ulkorajojen valvonnan tason on oltava yhdenmukainen.

7 artikla

Sopimuspuolet avustavat toisiaan ja ovat kiinteässä ja jatkuvassa yhteistyössä tarkastusten ja valvonnan tehokasta suorittamista varten. Ne vaihtavat erityisesti kaikki asiaankuuluvat ja tärkeät tiedot, lukuun ottamatta henkilötietoja, jollei tässä yleis-sopimuksessa toisin määrätä. Lisäksi ne yhdenmukaistavat mahdollisuuksien mukaan tarkastuksista vastaaville yksiköille annettuja ohjeita ja edistävät tarkastushenkilöstön yhdenmukaista koulutusta ja jatkokoulutusta. Tähän yhteistyöhön voi sisältyä yhteysvirkamiesten vaihto.

8 artikla

Toimeenpaneva komitea tekee tarvittavat päätökset tarkastusten ja rajavalvonnan soveltamista koskevista käytännön menettelytavoista.

3 LUKU

VIISUMIT

1 jakso

Viisumit lyhytaikaista oleskelua varten

9 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat noudattamaan yhteistä politiikkaa henkilöiden liikkuvuuden ja erityisesti viisumimääräysten osalta. Tätä varten ne tukevat toisiaan. Sopimuspuolet sitoutuvat sopimaan yhdessä viisumipolitiikan yhdenmukaistamisesta.

2. Kun on kyse kolmansista maista, joiden kansalaisten osalta kaikki sopimuspuolet noudattavat yhteisiä viisumimääräyksiä tämän yleissopimuksen allekirjoitushetkellä tai ovat myöhemmin sopineet tällaisesta järjestelystä, kyseisiä viisumimääräyksiä voidaan muuttaa ainoastaan kaikkien sopimuspuolten yhteisellä sopimuksella. Sopimuspuoli voi erityistapauksessa poiketa yhteisistä viisumimääräyksistä kolmannen maan osalta kansalliseen politiikkaan liittyvistä pakottavista syistä, jotka edellyttävät pikaista päätöstä. Sen on ennakolta neuvoteltava muiden sopimuspuolten kanssa ja otettava päätöksessään huomioon niiden edut sekä päätöksen seuraukset.

10 artikla

1. Otetaan käyttöön yhdenmukainen viisumi, joka on voimassa kaikkien sopimuspuolten alueella. Tämä viisumi, jonka voimassaoloaika määritetään 11 artiklassa, voidaan myöntää enintään kolmen kuukauden oleskelua varten.

2. Yhdenmukaisen viisumin käyttöönottoon asti sopimuspuolet tunnustavat toistensa kansalliset viisumit, jos ne myönnetään tämän luvun määräysten mukaisesti määritetyin yhteisin edellytyksin ja perustein.

3. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kappaleessa määrätään, kukin sopimuspuoli varaa itselleen oikeuden rajoittaa viisumin alueellista voimassaoloa tämän luvun määräysten mukaisesti määriteltyjä yhteisiä menettelytapoja noudattaen.

11 artikla

1. Edellä 10 artiklassa tarkoitettu viisumi voi olla

- a) Viisumi, joka kelpaa yhteen tai useampaan maahantuloon. Yhden keskeytymättömän oleskelun kesto tai peräkkäisten oleskelujen kokonaiskesto ensimmäisen maahantulon päivämäärästä lukien ei saa kuitenkaan olla yli kolmea kuukautta puolen vuoden pituisia jaksoa kohti.
- b) Kauttakulkuviisumi, jonka haltija voi kulkea kerran, kaksi kertaa tai poikkeuksellisesti useampia kertoja sopimuspuolten alueen kautta päästäkseen kolmannen maan alueelle. Yksi kauttakulkumatka ei saa kestää yli viittä päivää.

2. Edeltävän 1 kappaleen määräykset eivät estä sopimuspuolta myöntämästä tarvittaessa kyseisen puolivuotisjakson kuluessa uutta viisumia, jonka voimassaolo rajoittuu sen alueelle.

12 artikla

1. Edellä 10 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetun yhdenmukaisen viisumin myöntävät sopimuspuolten diplomaatti- ja konsuliedustustot ja tarvittaessa 17 artiklan mukaisesti nimetyt sopimuspuolten viranomaiset.

2. Toimivalta tämän viisumin myöntämiseen on ensisijaisesti päämatkakohteena olevalla sopimuspuolella. Jos päämatkakohtetta ei voida määrittää, viisumin myöntäminen kuuluu sen sopimuspuolen diplomaatti- tai konsuliedustustolle, jonka alueelle ulkomaalainen ensiksi saapuu.

3. Toimeenpaneva komitea antaa tarkemmat määräykset soveltamisesta ja erityisesti päämatkakohteen määrittämisperusteista.

13 artikla

1. Matkustusasiakirjaan, jonka voimassaoloaika on päättynyt, ei myönnetä viisumia.

2. Matkustusasiakirjan voimassaoloajan on oltava viisumin voimassaoloaika pidempi, ottaen huomioon myös viisumin

kelpoisuusaika. Ulkomaalaisen on voitava palata alkuperämaahansa tai päästä kolmanteen maahan matkustusasiakirjan voimassaoloajan puitteissa.

14 artikla

1. Matkustusasiakirjaan, jota mikään sopimuspuoli ei hyväksy, ei saa myöntää viisumia. Jos ainoastaan yksi tai useampi sopimuspuoli hyväksyy matkustusasiakirjan, siihen myönnetty viisumi on rajoitettava koskemaan tätä sopimuspuolta tai näitä sopimuspuolia.

2. Jos yksi tai useampi sopimuspuoli ei hyväksy matkustusasiakirjaa, viisumi voidaan myöntää viisumin korvaavana lupana.

15 artikla

Edellä 10 artiklassa mainittu viisumi voidaan myöntää ainoastaan, jos ulkomaalainen täyttää 5 artiklan 1 kappaleen a, c, d ja e kohdassa tarkoitetut maahantuloedellytykset.

16 artikla

Jos sopimuspuoli katsoo jostakin 5 artiklan 2 kappaleessa luetellusta syystä tarpeelliseksi poiketa 15 artiklassa määritellystä perusteesta myöntäessään viisumin ulkomaalaiselle, joka ei täytä kaikkia 5 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettuja maahantuloedellytyksiä, viisumin voimassaolo rajoittuu kyseisen sopimuspuolen alueelle. Sen on ilmoitettava tästä etukäteen muille sopimuspuolille.

17 artikla

1. Toimeenpaneva komitea vahvistaa viisumihakemuksen tutkimista koskevat yhteiset säännöt ja valvoo, että niitä sovelletaan oikein sekä mukauttaa ne uusiin tilanteisiin ja olosuhteisiin.

2. Toimeenpaneva komitea määrittelee lisäksi tapaukset, joissa ennen viisumin myöntämistä on neuvoteltava kyseisen sopimuspuolen keskusviranomaisen kanssa sekä tarvittaessa muiden sopimuspuolten keskusviranomaisten kanssa.

3. Toimeenpaneva komitea tekee lisäksi tarvittavat päätökset seuraavista seikoista:

- a) matkustusasiakirjat, joihin viisumi voidaan myöntää;
- b) viisumin myöntämisestä vastaavat toimielimet;
- c) edellytykset viisumin myöntämiseksi rajalla;

d) viisumin muoto, sisältö ja voimassaoloaika sekä sen myöntämisestä perittävät maksut;

e) edellä c ja d kohdassa mainitun viisumin pidentämisen ja hylkäämisen edellytykset kaikkien sopimuspuolten edut huomioon ottaen;

f) menettely viisumin alueellisen voimassaolon rajoittamiseksi;

g) periaatteet yhteisen luettelon laatimiseksi ulkomaalaisista, jotka on määrätty maahantulokieltoon, sanotun kuitenkin rajoittamatta 96 artiklan soveltamista.

2 jakso

Viisumit pitkäaikaista oleskelua varten

18 artikla

Viisumi pidempää kuin kolmen kuukauden oleskelua varten on kansallinen viisumi, jonka kukin sopimuspuoli myöntää oman lainsäädäntönsä mukaisesti. Tällaisen viisumin haltijalla on lupa kulkea muiden sopimuspuolten alueen kautta päästäkseen viisumin myöntäneen sopimuspuolen alueelle, paitsi jos hän ei täytä 5 artiklan 1 kappaleen a, d ja e kohdassa tarkoitettuja maahantuloedellytyksiä tai jos hänet on merkitty sen sopimuspuolen kansalliseen maahantulokieltoluetteloon, jonka alueen kautta hän haluaa kulkea.

4 LUKU

ULKOMAALAISTEN LIKKUMISTA KOSKEVAT EDELLYTYKSET

19 artikla

1. Ulkomaalainen, jolla on yhdenmukainen viisumi ja joka on saapunut laillisesti jonkin sopimuspuolen alueelle, voi liikkua vapaasti kaikkien sopimuspuolten alueella viisumin voimassaoloaikana, jos hän täyttää 5 artiklan 1 kappaleen a, c, d ja e kohdassa tarkoitetut maahantuloedellytykset.

2. Yhdenmukaisen viisumin käyttöönottoon asti voi ulkomaalainen, jolla on jonkin sopimuspuolen myöntämä viisumi ja joka on saapunut laillisesti jonkin sopimuspuolen alueelle, liikkua vapaasti kaikkien sopimuspuolten alueella viisumin voimassaoloaikana, kuitenkin enintään kolmen kuukauden ajan ensimmäisen alueelle tulon päivämäärästä lukien, jos hän täyttää 5 artiklan 1 kappaleen a, c, d ja e kohdassa tarkoitetut maahantuloedellytykset.

3. Edeltäviä 1 ja 2 kappaletta ei sovelleta viisumiin, jonka voimassaoloa on alueellisesti rajoitettu tämän osaston 3 luvun määräysten mukaisesti.

4. Tämän artiklan määräysten soveltaminen ei rajoita 22 artiklan määräysten soveltamista.

20 artikla

1. Ulkomaalainen, jolta ei vaadita viisumia, voi liikkua vapaasti sopimuspuolten alueella korkeintaan kolmen kuukauden ajan kuuden kuukauden sisällä ensimmäisestä alueelletulopäivästä lukien, mikäli hän täyttää 5 artiklan 1 kappaleen a, c, d ja e kohdassa tarkoitettut maahantuloedellytykset.

2. Edeltävän 1 kappaleen määräykset eivät rajoita kunkin sopimuspuolen oikeutta myöntää ulkomaalaiselle lupa oleskella alueellaan yli kolme kuukautta poikkeustapauksissa tai ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa tehdyn kahdenvälisen sopimuksen määräysten mukaisesti.

3. Tämän artiklan määräysten soveltaminen ei rajoita 22 artiklan määräysten soveltamista.

21 artikla

1. Ulkomaalainen voi sen perusteella, että hänellä on sopimuspuolen myöntämä oleskelulupa ja voimassaoleva matkustusasiakirja, liikkua vapaasti enintään kolmen kuukauden ajan muiden sopimuspuolten alueella, jos hän täyttää 5 artiklan 1 kappaleen a, c ja e kohdassa tarkoitettut maahantuloedellytykset eikä ole kyseisen sopimuspuolen kansallisessa maahantulo-kieltoluettelossa.

2. Edeltävää 1 kappaletta sovelletaan myös ulkomaalaiseen, jolla on jonkin sopimuspuolen myöntämä väliaikainen oleskelulupa ja saman sopimuspuolen myöntämä matkustusasiakirja.

3. Sopimuspuolet toimittavat toimeenpanevalle komitealle luettelon niistä asiakirjoista, joita ne myöntävät ja jotka vastaavat tässä artiklassa tarkoitettua oleskelulupaa tai väliaikaista oleskelulupaa ja matkustusasiakirjaa.

4. Tämän artiklan määräysten soveltaminen ei rajoita 22 artiklan määräysten soveltamista.

22 artikla

1. Laillisesti jonkin sopimuspuolen alueelle saapuneen ulkomaalaisen on ilmoitettava kunkin sopimuspuolen antamien määräysten mukaisesti sen sopimuspuolen toimivaltaisille viranomaisille, jonka alueelle hän tulee. Ilmoittautuminen

tapahtuu sopimuspuolen valinnan mukaan joko sen alueelle tultaessa tai kolmen arkipäivän kuluessa alueelle tulosta kyseisen sopimuspuolen alueella.

2. Sopimuspuolen alueella vakinaisesti oleskelevalla ulkomaalaisella, joka matkustaa toisen sopimuspuolen alueelle, on 1 kappaleessa tarkoitettu ilmoittautumisvelvollisuus.

3. Kukin sopimuspuoli vahvistaa poikkeukset 1 ja 2 kappaleen määräyksistä ja toimittaa niistä tiedon toimeenpanevalle komitealle.

23 artikla

1. Ulkomaalaisen, joka ei täytä tai ei enää täytä jonkin sopimuspuolen alueella voimassa olevia lyhytaikaisen oleskelun edellytyksiä, on poistuttava viipymättä sopimuspuolten alueelta.

2. Ulkomaalaisen, jolla on toisen sopimuspuolen myöntämä voimassa oleva oleskelulupa tai väliaikainen oleskelulupa, on siirryttävä viipymättä kyseisen sopimuspuolen alueelle.

3. Jos tällainen ulkomaalainen ei lähde vapaaehtoisesti tai jos voidaan olettaa, että hän ei lähde, tai jos ulkomaalaisen välitön poistuminen on välttämätöntä kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä, ulkomaalainen on karkotettava sen sopimuspuolen alueelta, jolla hänet on otettu kiinni, kyseisen sopimuspuolen kansallisen lain määräysten mukaisesti. Jos tämän laki ei salli karkottamista, kyseinen sopimuspuoli voi hyväksyä asianomaisen oleskelun alueellaan.

4. Karkotus voidaan suorittaa tämän valtion alueelta kyseisen henkilön alkuperämaahan tai mihin tahansa muuhun maahan, jonne hänen pääsyinsä on mahdollista erityisesti sopimuspuolten tekemien takaisinottosopimusten määräysten mukaisesti.

5. Edeltävän 4 kappaleen määräykset eivät estä kansallisten turvapaikkaoikeutta koskevien määräysten soveltamista eivätkä Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen soveltamista, sellaisena kuin se on muutettuna New Yorkissa 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä pöytäkirjalla, eikä tämän artiklan 2 kappaleen eikä tämän yleissopimuksen 33 artiklan 1 kappaleen määräysten soveltamista.

24 artikla

Jollei toimeenpanevan komitean määrittelemistä perusteista ja menettelyistä muuta johdu, sopimuspuolet korvaavat toisilleen rahoituksellisen epätasapainon, joka voi aiheutua 23 artiklassa määrätystä karkotusvelvoitteesta silloin, kun tätä karkotusta ei voida toteuttaa ulkomaalaisen omalla kustannuksella.

5 LUKU

**OLESKELULUVAT JA MAAHANTULOKIELTOON
MÄÄRÄÄMINEN**

25 artikla

1. Kun sopimuspuoli aikoo myöntää oleskeluluvan ulkomaalaiselle, joka on määrätty maahantulokieltoon, sen on neuvoteltava ennakolta määräyksen antaneen sopimuspuolen kanssa ja otettava huomioon sen edut. Oleskelulupa voidaan myöntää ainoastaan painavista syistä, erityisesti humanitaarisista syistä tai kansainvälisten velvoitteiden takia.

Jos oleskelulupa myönnetään, maahantulokiellon määränneen sopimuspuolen on peruutettava kiello. Sen sijaan se voi merkitä kyseisen ulkomaalaisen kansalliseen maahantulokieltoalueeseen.

2. Jos ulkomaalainen, jolla on jonkin sopimuspuolen myöntämä voimassa oleva oleskelulupa, määrätään maahantulokieltoon, sopimuspuoli neuvottelee oleskeluluvan myöntäneen sopimuspuolen kanssa selvittääkseen, onko oleskeluluvan peruuttamiselle riittäviä perusteita.

Jos oleskelulupaa ei peruuteta, kiellon antanut sopimuspuoli peruuttaa kiellon. Se voi kuitenkin merkitä kyseisen ulkomaalaisen kansalliseen maahantulokieltoalueeseen.

6 LUKU

LIITÄNNÄISTOIMENPITEET

26 artikla

1. Jollei muuta johdu velvoitteista, jotka aiheutuvat Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdystä pakolaisten oikeusasemaa koskevasta yleissopimuksesta, sellaisena kuin se on muutettuna New Yorkissa 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä pöytäkirjalla, sopimuspuolet sitoutuvat ottamaan kansalliseen lainsäädäntönsä seuraavat määräykset:

a) Jos ulkomaalaisen pääsy jonkin sopimuspuolen alueelle evätään, liikenteenharjoittaja, joka on kuljettanut ulkomaalaisen ulkorajalle maitse, meritse tai ilmateitse, on velvollinen ottamaan hänet viipymättä uudelleen vastuulleen. Raja-valvontaviranomaisten vaatimuksesta sen on kuljetettava ulkomaalainen siihen kolmanteen maahan, josta hänet on kuljetettu, tai kolmanteen maahan, joka on myöntänyt matkustusasiakirjan, jolla hän on matkustanut, tai mihin tahansa kolmanteen maahan, jonne hänen pääsyrnsä on taattu.

b) Liikenteenharjoittajan on tehtävä kaikki tarvittavat toimet varmistuakseen siitä, että ilma- tai meriteitse kuljetetulla ulkomaalaisella on sopimuspuolten alueelle pääsemiseksi vaadittavat matkustusasiakirjat.

2. Sopimuspuolet sitoutuvat, jollei muuta johdu velvoitteista, jotka aiheutuvat Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdystä pakolaisten oikeusasemaa koskevasta yleissopimuksesta, sellaisena kuin se on muutettuna New Yorkissa 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä pöytäkirjalla, ja perustuslakiansa noudattaen ottamaan käyttöön seuraamuksia sellaisia liikenteenharjoittajia kohtaan, jotka kuljettavat kolmannesta maasta ilma- tai meriteitse niiden alueelle ulkomaalaisia, joilla ei ole vaadittavia matkustusasiakirjoja.

3. Edeltävän 1 kappaleen b kohdan ja 2 kappaleen määräyksiä sovelletaan kansainvälistä maantieliikennettä harjoittavaan liikenteenharjoittajaan, joka kuljettaa ryhmiä linja-autolla, lukuun ottamatta rajaliikennettä.

27 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat ottamaan käyttöön soveltuvia seuraamuksia kaikkia niitä kohtaan, jotka hyötyä tavoitellakseen auttavat tai yrittävät auttaa ulkomaalaista pääsemään jonkin sopimuspuolen alueelle tai oleskelemaan siellä kyseisen sopimuspuolen ulkomaalaisten maahantuloa ja oleskelua koskevan lainsäädännön vastaisesti.

2. Jos sopimuspuolen tietoon tulee 1 kappaleessa mainittuja seikkoja, jotka ovat jonkin toisen sopimuspuolen lainsäädännön vastaisia, se ilmoittaa siitä viimeksi mainitulle.

3. Sopimuspuolen, joka pyytää toista sopimuspuolta nostaamaan oman lainsäädäntönsä rikkomisen johdosta syytteen 1 kappaleessa mainituista teoista, on osoitettava virallisella ilmoituksella tai toimivaltaisten viranomaisten todistuksella ne lainsäädäntönsä määräykset, joita on rikottu.

7 LUKU

VASTUU TURVAPAIIKKAHAKEMUSTEN KÄSITTELYSTÄ

28 artikla

Sopimuspuolet vahvistavat uudelleen velvoitteensa, jotka johtuvat Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdystä yleissopimuksesta, sellaisena kuin se on muutettuna New Yorkissa 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä pöytäkirjalla, ilman että kyseisen sopimuksen soveltamisalaa on millään tavalla rajoitettu maantieteellisesti, ja sitoumuksensa toimia yhteistyössä Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun toimiston kanssa näiden asiakirjojen soveltamiseksi.

29 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat käsittelemään jokaisen turvapaikkahakemuksen, jonka ulkomaalainen on jättänyt jonkin sopimuspuolen alueelle.

2. Edellä 1 kappaleessa sanottu ei edellytä, että sopimuspuolen olisi annettava kaikissa tapauksissa turvapaikanhakijalle lupa tulla alueelleen tai oleskella siellä.

Jokainen sopimuspuoli säilyttää oikeutensa kääntää tai karkottaa turvapaikanhakija kolmanteen maahan kansallisen lainsäädäntönsä ja kansainvälisten sitoumustensa mukaisesti.

3. Riippumatta siitä, mille sopimuspuolelle ulkomaalainen jättää turvapaikkahakemuksensa, on ainoastaan yksi sopimuspuoli vastuussa hakemuksen käsittelystä. Se määritetään 30 artiklassa vahvistettujen perusteiden mukaan.

4. Sen estämättä, mitä 3 kappaleessa määrätään, jokainen sopimuspuoli säilyttää oikeutensa käsitellä turvapaikkahakemus erityisestä syystä, etenkin kansallisen lainsäädäntönsä näin edellyttäessä, vaikka tämän yleissopimuksen mukainen vastuu olisikin toisella sopimuspuolella.

30 artikla

1. Turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva sopimuspuoli määritellään seuraavasti:

a) Jos sopimuspuoli on myöntänyt turvapaikanhakijalle minkä tahansa viisumin tai oleskeluluvan, se on vastuussa hakemuksen käsittelystä. Jos viisumi on myönnetty toisen sopimuspuolen luvalla, vastuussa on luvan antanut sopimuspuoli.

b) Jos useat sopimuspuolet ovat myöntäneet turvapaikanhakijalle minkä tahansa viisumin tai oleskeluluvan, vastuussa on se sopimuspuoli, jonka myöntämän viisumin tai oleskeluluvan voimassaoloaika päättyy viimeiseksi.

c) Niin kauan kuin turvapaikanhakija ei ole poistunut sopimuspuolten alueelta, a ja b kohdan mukainen vastuu säilyy, vaikka minkä tahansa viisumin tai oleskeluluvan voimassaoloaika olisikin päättynyt. Jos turvapaikanhakija on poistunut sopimuspuolten alueelta viisumin tai oleskeluluvan myöntämisen jälkeen, nämä asiakirjat muodostavat a ja b kohdan mukaisen velvollisuuden, elleivät ne sillä välin ole tulleet kelpaamattomiksi kansallisten määräysten nojalla.

d) Jos sopimuspuolet ovat vapauttaneet turvapaikanhakijan viisumivelvollisuudesta, vastuussa on se sopimuspuoli, jonka ulkorajojen kautta turvapaikanhakija on tullut sopimuspuolten alueelle.

Niin kauan kuin viisumipolitiikka ei ole vielä täydellisesti yhdenmukaistettu ja jos ainoastaan tietyt sopimuspuolet ovat vapauttaneet turvapaikanhakijan viisumivelvollisuudesta, vastuussa on se sopimuspuoli, jonka ulkorajan kautta turvapaikanhakija on tullut sopimuspuolten alueelle viisumivapauden perusteella, jollei a, b ja c kohdan määräyksistä muuta johdu.

Jos turvapaikkahakemus jätetään sopimuspuolelle, joka on myöntänyt hakijalle kauttakulkuviisumin — riippumatta siitä, onko hakija läpäissyt passintarkastuksen — ja jos kauttakulkuviisumi on annettu sen jälkeen, kun kauttakulkumaa on varmistanut määräpaikkana olevan sopimuspuolen diplomaatti- tai konsuli-edustustolta, että turvapaikanhakija täyttää määräpaikkana olevan sopimusvaltion maahantuloedellytykset, määräpaikkana oleva sopimusvaltio on vastuussa hakemuksen käsittelystä.

e) Jos turvapaikanhakija tulee sopimuspuolten alueelle ilman toimeenpanevan komitean määrittämää rajanylityksen vaadittavaa asiakirjaa tai useampia asiakirjoja, vastuussa on sopimuspuoli, jonka ulkorajojen kautta turvapaikanhakija on tullut sopimuspuolten alueelle.

f) Jos ulkomaalainen, jonka turvapaikkahakemusta jokin sopimuspuoli jo käsittelee, esittää uuden hakemuksen, vastuussa on se sopimuspuoli, jossa hakemusta parhaillaan käsitellään.

g) Jos ulkomaalainen, jonka aiempaan turvapaikkahakemukseen jokin sopimuspuoli on tehnyt lopullisen päätöksen, esittää uuden hakemuksen, vastuussa on se sopimuspuoli, joka on käsitellyt edellisen hakemuksen, jos hakija ei ole poistunut sopimuspuolten alueelta.

2. Jos sopimuspuoli on ottanut 29 artiklan 4 kappaleen nojalla turvapaikkahakemuksen käsittelyn vastuulleen, tämän artiklan 1 kappaleen nojalla vastuussa oleva sopimuspuoli vapautuu velvoitteistaan.

3. Jos vastuullista sopimuspuolta ei voida nimetä 1 ja 2 kappaleissa määriteltyin perustein, vastuussa on se sopimuspuoli, jolle turvapaikkahakemus on jätetty.

31 artikla

1. Sopimuspuolet pyrkivät määrittämään mahdollisimman nopeasti, mikä niistä on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä.

2. Jos jonkin sopimuspuolen alueella oleskeleva ulkomaalainen esittää turvapaikkahakemuksen tälle sopimuspuolelle, joka ei ole vastuussa 30 artiklan nojalla, kyseinen sopimuspuoli voi pyytää vastuussa olevaa sopimuspuolta ottamaan turvapaikanhakijan vastuulleen tämän turvapaikkahakemuksen käsittelyn varmistamiseksi.

3. Vastuussa olevan sopimuspuolen on otettava 2 kappaleessa tarkoitettu turvapaikanhakija vastuulleen, jos pyyntö esitetään kuuden

kuukauden kuluessa turvapaikkahakemuksen jättämisestä. Jos pyyntöä ei ole tehty tässä määräajassa, sopimuspuoli, jolle turvapaikkahakemus on esitetty, on vastuussa hakemuksen käsittelystä.

32 artikla

Turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva sopimuspuoli käsittelee asian kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

33 artikla

1. Jos turvapaikanhakija on laittomasti toisen sopimuspuolen alueella turvapaikkakäsittelyn aikana, vastuussa olevan sopimuspuolen on otettava hänet takaisin.

2. Edeltävää 1 kappaletta ei sovelleta, jos toinen sopimuspuoli on myöntänyt turvapaikanhakijalle oleskeluluvan, jonka voimassaoloaika on vähintään vuosi. Tässä tapauksessa vastuu hakemuksen käsittelystä siirtyy tälle toiselle sopimuspuolelle.

34 artikla

1. Vastuullisen sopimuspuolen on otettava takaisin ulkomaalainen, jonka turvapaikkahakemus on hylätty lopullisesti ja joka on mennyt toisen sopimuspuolen alueelle ilman oleskelulupaa.

2. Edeltävää 1 kappaletta ei kuitenkaan sovelleta, jos vastuussa oleva sopimuspuoli on huolehtinut ulkomaalaisen karkottamisesta sopimuspuolten alueen ulkopuolelle.

35 artikla

1. Sopimuspuolen, joka on myöntänyt ulkomaalaiselle pakolaisen aseman ja antanut hänelle oleskeluoikeuden, on otettava vastuu hänen perheenjäsenensä turvapaikkahakemuksen käsittelystä, jos asianomaiset tähän suostuvat.

2. Edellä 1 kappaleessa mainittu perheenjäsen on pakolaisen puoliso tai alle 18-vuotias naimaton lapsi, tai jos pakolainen on alle 18-vuotias naimaton lapsi, hänen isänsä tai äitinsä.

36 artikla

Turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva sopimuspuoli voi erityisesti perheeseen tai kulttuuriin liittyvistä humanitaarisista syistä pyytää toista sopimuspuolta ottamaan tämän vastuun, jos asianomainen sitä toivoo. Pyyntöön saanut sopimuspuoli harkitsee, voiko se hyväksyä pyynnön.

37 artikla

1. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset toimittavat toisilleen mahdollisimman pian tiedot seuraavista seikoista:

- a) uudet sääntelyt tai toimenpiteet, jotka on toteutettu turvapaikka-oikeuden tai turvapaikanhakijoiden käsittelyn alalla, viimeistään niiden tullessa voimaan;
- b) tilastotiedot, jotka koskevat maahantulevien turvapaikanhakijoiden lukumäärää kuukautta kohti merkittävimmät lähtömaat ilmoittaen sekä turvapaikkahakemuksiin liittyviä päätöksiä, jos niitä on saatavilla;
- c) tiettyjen turvapaikanhakijaryhmien ilmaantuminen tai niiden huomattava kasvu ja sitä koskevat tiedot;
- d) perustavaa laatua olevat päätökset turvapaikka-oikeuden alalla.

2. Sopimuspuolet toimivat kiinteässä yhteistyössä turvapaikanhakijoiden lähtömaiden tilannetta koskevien tietojen keräämisessä yhteisen tilannearvion aikaansaamiseksi.

3. Sopimuspuolet ottavat huomioon kaikki toisten sopimuspuolten antamat ohjeet niiden toimittamien tietojen luottamuksellisesta käsittelystä.

38 artikla

1. Kukin sopimuspuoli toimittaa muille sopimuspuolille niiden pyynnöstä tiedot, jotka sillä on turvapaikanhakijasta ja joita tarvitaan

— turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan sopimuspuolen määrittämiseen,

— turvapaikkahakemuksen käsittelyyn, ja

— tästä luvusta aiheutuvien velvoitteiden täytäntöönpanoon.

2. Nämä tiedot voivat koskea ainoastaan

a) henkilöllisyyttä (suku- ja etunimi, mahdollinen aiempi nimi, kutsumanimet tai peitenimet, syntymäaika ja -paikka, turvapaikanhakijan tämänhetkinen ja mahdollinen aiempi kansalaisuus ja mahdolliset perheenjäsenet);

b) henkilöllisyys- ja matkustusasiakirjoja (numero, voimassaoloaika, myöntämispaikka ja -aika, myöntänyt viranomainen jne.);

c) muita henkilöllisyyden selvittämiseen tarvittavia tietoja;

- d) oleskelupaikkoja ja matkareititejä;
- e) jonkin sopimuspuolen myöntämiä oleskelulupia tai viisumeja;
- f) paikkaa, jossa turvapaikkahakemus on jätetty;
- g) mahdollisten aiempien turvapaikkahakemusten jättöpäivää, nykyisen turvapaikkahakemuksen jättöpäivää, hakemuksen käsittelyvaihetta ja mahdollisen päätöksen sisältöä.

3. Lisäksi sopimuspuoli voi pyytää toista sopimuspuolta toimittamaan sille tiedot turvapaikanhakijan hakemuksensa tueksi esittämistä perusteista ja tapauksen mukaan häntä koskevan päätöksen perusteista. Pyynnön saanut sopimuspuoli harkitsee, voiko se vastata sille esitettyyn pyyntöön. Tällaiset tiedot luovutetaan vain turvapaikkahakijan suostumuksella.

4. Tietojenvaihto tehdään sopimuspuolen pyynnöstä ja ainoastaan niiden viranomaisten kesken, jotka kukin sopimuspuoli ilmoittaa toimeenpannevalle komitealle.

5. Vaihdettuja tietoja voidaan käyttää ainoastaan 1 kappaleessa määrättyihin tarkoituksiin. Tiedot voidaan toimittaa ainoastaan viranomaisille ja tuomioistuimille, jotka vastaavat

- turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan sopimuspuolen määrittämisestä,
- turvapaikkahakemuksen käsittelystä,
- tästä luvusta aiheutuvien velvoitteiden täytäntöönpanosta.

6. Tietoja toimittava sopimuspuoli huolehtii niiden paikkansapitävydestä ja ajanmukaisuudesta.

Jos ilmenee, että tämä sopimuspuoli on toimittanut paikkansapitämättömiä tietoja tai tietoja, joita ei olisi pitänyt toimittaa, tiedot saa-

neille sopimuspuolille on ilmoitettava tästä välittömästi. Niiden on oikaistava nämä tiedot tai hävitettävä ne.

7. Turvapaikanhakijalla on oikeus saada pyynnöstä itseään koskevat vaihdetut tiedot, niin kauan kuin ne ovat saatavissa.

Jos hän toteaa, että nämä tiedot eivät pidä paikkaansa tai ettei niitä olisi pitänyt toimittaa, hänellä on oikeus vaatia niiden oikaisemista tai hävittämistä. Korjaukset tehdään 6 kappaleessa määrättyin edellytyksin.

8. Kunkin sopimuspuolen on tehtävä asiakirjoihin merkintä vaihdettujen tietojen toimittamisesta ja vastaanottamisesta.

9. Toimitettuja tietoja säilytetään vain sen ajan, kun niitä tarvitaan tarkoituksiin, joita varten niitä on vaihdettu. Sopimuspuolen on sopivassa vaiheessa tutkittava niiden säilyttämistarve.

10. Toimitettuja tietoja on suojeltava kaikissa tapauksissa vähintään samalla tavalla kuin vastaavia tietoja suojeltaisiin tiedot vastaanottaneen sopimuspuolen lain mukaan.

11. Jos tietoja ei käsitellä automaattisesti vaan muulla tavoin, kunkin sopimuspuolen on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaa tämän artiklan noudattamisen tehokkain valvontakeinoin. Jos sopimuspuolella on 12 kappaleessa tarkoitettu valvontaviranomainen, se voi valtuuttaa tämän elimen huolehtimaan valvonta-tehtävistä.

12. Jos yksi tai useampi sopimuspuoli haluaa tallettaa koneellisesti kaikki tai osan 2 ja 3 kappaleessa tarkoitetuista tiedoista, se on sallittua ainoastaan, jos kyseisillä sopimuspuolilla on olemassa lainsäädäntö, jolla pannaan täytäntöön 28 päivänä tammikuuta 1981 yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen periaatteet, ja jos ne ovat antaneet soveltuvan kansallisen viranomaisen tehtäväksi valvoa itsenäisesti tämän yleissopimuksen mukaisesti toimitettujen tietojen käsittelyä ja käyttöä.

III OSASTO

POLIISI JA TURVALLISUUS

1 LUKU

YHTEISTYÖ POLIISIASIOISSA

39 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat siihen, että niiden poliisiviranomaiset tarjoavat kansallista lainsäädäntöä noudattaen ja toimi-

valtansa rajoissa toisilleen apuaan rangaistavien tekojen ehkäisemiseksi ja tutkimiseksi edellyttäen, että sen pyytämistä ei ole kansallisessa lainsäädännössä varattu oikeusviranomaisille ja että tällainen pyyntö tai sen täytäntöönpano ei edellytä pakko-keinojen käyttöä pyynnön vastaanottavalta sopimuspuolelta. Jos pyynnön vastaanottava poliisiviranomainen ei ole toimivaltainen toteuttamaan pyyntöä, se välittää pyynnön toimivaltaisille viranomaisille.

2. Pynnön esittänyt sopimuspuoli saa käyttää pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen 1 kappaleen määräysten nojalla toimittamia kirjallisia tietoja rikostapausten todisteena ainoas-

taan pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen toimivaltaisten oikeusviranomaisten suostumuksella.

3. Edellä 1 kappaleessa tarkoitettuja oikeusapupyynnöitä ja vastauksia näihin pyyntöihin voidaan vaihtaa kunkin sopimuspuolen nimittämien kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä vastuussa olevien keskusviranomaisten välillä. Jos pyyntöä ei voida esittää ajoissa edellä mainitulla tavalla, pyynnön esittävän sopimuspuolen poliisiviranomaiset voivat esittää pyynnön suoraan pyynnön vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltaisille viranomaisille, ja nämä voivat vastata siihen suoraan. Tällöin pyynnön esittävä poliisiviranomainen ilmoittaa suorasta pyynnöstä välittömästi pyynnön vastaanottavan sopimuspuolen kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä vastuussa oleville keskusviranomaisille.

4. Raja-alueilla yhteistyötä voidaan säännellä sopimuspuolten toimivaltaisten ministerien välisillä järjestelyillä.

5. Tämän artiklan määräykset eivät rajoita nykyisten tai tulevien pitemmälle menevien kahdenvälisen sopimusten soveltamista sellaisten sopimuspuolten välillä, joilla on yhteinen raja. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen tällaisista sopimuksista.

40 artikla

1. Sopimuspuolen virkamiehet, jotka oman maansa alueella rikoksen selvittämiseksi tarkkailevat rangaistavaan ja mahdollisesti rikoksentehtäjiin luovuttamiseen johtavaan tekoon osalliseksi epäiltyä henkilöä, ovat oikeutettuja jatkamaan tätä tarkkailua toisen sopimuspuolen alueella, kun tämä on antanut luvan rajojen kummallakin puolella tapahtuvaan tarkkailuun ennalta esitetyn oikeusapupyynnön pohjalta. Lupaan voidaan liittää ehtoja.

Pyynnöstä tarkkailu uskotaan sen sopimuspuolen viranomaisille, jonka alueella se tapahtuu.

Edellä 1 kappaleessa mainittu oikeusapupyynnö on esitettävä kunkin sopimuspuolen nimeämälle ja pyydetyn luvan myöntämiseen tai välittämiseen toimivaltaiselle viranomaiselle.

2. Jos lupaa ei voida pyytää ennakolta toiselta sopimuspuolelta asian erityisen kiireellisyyden vuoksi, tarkkailua suorittavilla virkamiehillä on oikeus jatkaa 7 kappaleessa lueteltuun rangaistavaan tekoon syylliseksi epäillyn henkilön tarkkailua rajan toisella puolella seuraavin edellytyksin:

a) Rajan ylityksestä on välittömästi tarkkailun aikana tiedotettava sen sopimuspuolen 5 kappaleessa nimetyille viranomaisille, jonka alueella tarkkailua jatketaan.

b) Edellä olevan 1 kappaleen mukainen oikeusapupyynnö, josta käyvät ilmi ilman ennalta annettua lupaa tapahtuneen rajanylityksen syyt, on toimitettava viipymättä.

Tarkkailu on lopetettava heti, jos se sopimuspuoli, jonka alueella tarkkailu tapahtuu, vaatii sitä a alakohdassa tarkoitetun tiedonannon tai b alakohdassa tarkoitetun pyynnön jälkeen tai jos lupaa ei ole saatu viiden tunnin kuluessa rajan ylittämistä.

3. Edellä 1 ja 2 kappaleessa tarkoitettua tarkkailua voidaan harjoittaa vain seuraavin yleisin edellytyksin:

a) Tarkkailua suorittavien virkamiesten on noudatettava tämän artiklan määräyksiä ja sen sopimuspuolen lainsäädäntöä, jonka alueella he toimivat, sekä paikallisesti toimivaltaisten viranomaisten määräyksiä.

b) Ellei 2 kappaleessa määräytyistä tapauksista muuta johdu, virkamiesten on tarkkailun aikana pidettävä mukanaan asiakirja, josta käy ilmi, että lupa on myönnetty.

c) Tarkkailua suorittavien virkamiesten on voitava aina todistaa viranomaisasemansa.

d) Tarkkailua suorittavat virkamiehet voivat kantaa tarkkailun aikana virka-asettaan, ellei pyynnön vastaanottanut sopimuspuoli nimenomaisesti toisin määrää; aseiden käyttö on kiellettyä muutoin kuin hätävarjelutarkoituksessa.

e) Pääsy asuntoihin tai paikkoihin, joihin yleisöllä ei ole pääsyä, ei ole sallittua.

f) Tarkkailua suorittavat virkamiehet eivät voi kuulustella eivätkä pidättää tarkkailtavaa henkilöä.

g) Kaikista toimista on annettava kertomus sen sopimuspuolen viranomaisille, jonka alueella toiminta tapahtuu; tässä yhteydessä voidaan edellyttää tarkkailun suorittaneiden virkamiesten henkilökohtaista läsnäoloa.

h) Sen sopimuspuolen viranomaisten pyynnöstä, jonka alueella tarkkailu on tapahtunut, on sen sopimuspuolen viranomaisten, jonka alueelta tarkkailun suorittaneet virkamiehet tulevat, osallistuttava heidän suorittamiaan toimia seuraaviin tutkimuksiin mukaan lukien oikeusprosessiin.

4. Edellä 1 ja 2 kappaleessa tarkoitetut virkamiehet ovat:

— Belgian kuningaskunnassa: Syyttäjänviraston yhteydessä toimivan rikospoliisiin, santarmilaitokseen ja kunnalliseen poliisiin kuuluvat virkamiehet sekä tullimiehet 6 kappaleessa tarkoitetuissa kahdenvälisissä sopimuksissa määräytyin

edellytyksin ja toimivaltansa puitteissa, kun on kysymys huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta, aseiden ja räjähteiden kaupasta sekä myrkyllisten ja vaarallisten jätteiden laittomista kuljetuksista;

— Saksan liittotasavallassa: Polizeien des Bundes und der Länder -laitoksen viranomaiset sekä ainoastaan huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan samoin kuin asekaupan osalta Zollfahndungsdienst-laitoksen (tullitutkimuslaitoksen) viranomaiset syyttäväviranomaisten avustajien ominaisuudessa;

— Ranskan tasavallassa: police nationale ja gendarmerie nationale rikospoliisiosaston virkamiehet ja avustajat sekä tullimiehet sekä 6 kappaleessa tarkoitetuissa kahdenvälisissä sopimuksissa määrätyn edellytyksin ja toimivaltansa puitteissa, kun on kysymys huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta, aseiden ja räjähteiden kaupasta sekä myrkyllisten ja vaarallisten jätteiden laittomista kuljetuksista;

— Luxemburgin suurherttuakunnassa: santarmilaitoksen ja poliisin viranomaiset sekä 6 kappaleessa tarkoitetuissa kahdenvälisissä sopimuksissa määrätyn edellytyksin ja toimivaltansa puitteissa, kun on kysymys huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta, aseiden ja räjähteiden kaupasta sekä myrkyllisten ja vaarallisten jätteiden laittomista kuljetuksista;

— Alankomaiden kuningaskunnassa: Rijkspolitie- ja Gemeentepolitie-laitoksen viranomaiset sekä tuontitulleja ja valmisteveroja koskevissa asioissa toimivaltaiset verotutkintaviranomaiset 6 kappaleessa tarkoitetuilla kahdenvälisillä sopimuksilla määrätyn edellytyksin ja toimivaltansa puitteissa, kun on kysymys huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta, aseiden ja räjähteiden kaupasta sekä myrkyllisten ja vaarallisten jätteiden laittomista kuljetuksista.

5. Edellä 1 ja 2 kappaleessa tarkoitettu viranomainen on:

— Belgian kuningaskunnassa: Le Commissariat général de la Police judiciaire,

— Saksan liittotasavallassa: Das Bundeskriminalamt,

— Ranskan tasavallassa: La Direction centrale de la Police judiciaire,

— Luxemburgin suurherttuakunnassa: le Procureur général d'État,

— Alankomaiden kuningaskunnassa: De Landelijk Officier van Justitie, joka on toimivaltainen rajan ylittävissä tapahtuvassa tarkkailussa

6. Sopimuspuolet voivat kahdenvälisellä sopimuksella laajentaa tämän artiklan soveltamisalaa ja antaa lisämääryksiä sen täytäntöönpanemisesta.

7. Edellä 2 kappaleessa tarkoitettu tarkkailu on sallittua vain jonkin seuraavassa mainitun rangaistavan teon perusteella:

— murha,

— tappo,

— raiskaus,

— tahallinen murhapolito,

— rahanväärennys,

— törkeä varkaus, varastetun tavaran kätkeminen ja ryöstö, kiristys,

— kiristys,

— ihmisryöstö tai panttivankien ottaminen,

— ihmiskauppa,

— huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden laiton kauppa,

— aseita ja räjähteitä koskevien lain säännösten rikkominen,

— räjähteillä tuhoaminen,

— myrkyllisten ja vaarallisten jätteiden laiton kuljettaminen.

41 artikla

1. Sopimuspuolen virkamiehet, jotka omassa maassaan seuraavat henkilöä, joka on tavattu itse teossa suorittamassa jotakin 4 kappaleessa tarkoitetuista rikoksista tai osallisena sellaiseen rikokseen, saavat jatkaa takaa-ajoa ilman ennalta myönnettyä lupaa toisen sopimuspuolen alueella, kun toisen sopimuspuolen toimivaltaisille viranomaisille ei ole voitu ennakolta ilmoittaa sen alueelle tulemisesta asian erityisen kiireellisyyden vuoksi jollakin 44 artiklassa määrätystä tiedotustavoista tai kun nämä viranomaiset eivät ole voineet olla ajoissa paikalla takaa-ajon jatkamiseksi.

Sama koskee takaa-ajettua henkilöä, joka on paennut tutkintai- tai vankeusvankeuden aikana.

Viimeistään rajaa ylittäessään takaa-ajoa suorittavien virkamiesten on otettava yhteyttä sen sopimuspuolen toimivaltaisiin viranomaisiin, jonka alueella takaa-ajo tapahtuu. Takaa-ajo on keskeytettävä heti, jos sopimuspuoli, jonka alueella takaa-ajo tulisi tapahtumaan, sitä vaatii. Paikallisesti toimivaltaiset viranomaiset ottavat takaa-ajossa olevien virkamiesten pyynnöstä kiinni takaa-ajettua henkilöä hänen henkilöllisyytensä toteamiseksi tai hänen pidättämiseksi.

2. Takaa-ajo tapahtuu noudattaen jompaakumpaa seuraavista periaatteista, jotka määritellään jäljempänä 9 kappaleessa tarkoitettulla selityksellä:

- a) Takaa-ajoa suorittavilla virkamiehillä ei ole kiinniotto-oikeutta.
- b) Jos pyyntöä takaa-ajon keskeyttämisestä ei esitetä ja jos paikallisesti toimivaltaiset viranomaiset eivät voi jatkaa toimintaa riittävän nopeasti, takaa-ajoa suorittavat virkamiehet voivat ottaa takaa-ajetun henkilön kiinni siksi, kunnes sen sopimuspuolen virkamiehet, jonka alueella takaa-ajo tapahtuu ja jonka viranomaisille asiasta on välittömästi ilmoitettava, voivat todeta tämän henkilöllisyyden tai ryhtyä toimiin tämän pidättämiseksi.

3. Edellä 1 ja 2 kappaleessa tarkoitettu takaa-ajo tapahtuu noudattaen yhtä seuraavista menettelyistä, jotka määritellään jäljempänä 9 kappaleessa tarkoitettulla selityksellä:

- a) ilmoituksessa määriteltävän alueen tai rajanylityksestä laskehtavan ajan sisällä;
- b) ilman aluetta tai aikaa koskevia rajoituksia.

4. Jäljempänä 9 kappaleessa tarkoitettussa selityksessä sopimuspuolet määrittelevät yhdessä 1 kappaleessa tarkoitettujen rikokset noudattaen jompaakumpaa seuraavista periaatteista:

a) Seuraavat rikokset:

- murha,
- tappo,
- raiskaus,
- murhapoltto,
- rahanväärennys,
- törkeä varkaus, varastetun tavaran kätkeminen, ryöstö,
- kiristys,
- ihmisryöstö tai panttivankien ottaminen,
- ihmiskauppa,
- huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden laitton kauppa,
- aseita ja räjähteitä koskevien lain säännösten rikkominen,
- räjähteillä tuhoaminen,

— myrkyllisten ja vaarallisten jätteiden laitton kuljettaminen,

— onnettomuuspaikalta pakeneminen vakavia loukkaantumis- tai kuolonuhreja vaatineen onnettomuuden jälkeen.

b) Rikokset, joiden johdosta rikoksentehtäjä voidaan luovuttaa.

5. Takaa-ajoon voidaan ryhtyä vain seuraavin yleisin edellytyksin:

a) Takaa-ajoa suorittavien virkamiesten on noudatettava tämän artiklan määräyksiä ja sen sopimuspuolen lainsäädäntöä, jonka alueella he toimivat sekä paikallisesti toimivaltaisten viranomaisten määräyksiä.

b) Takaa-ajo saa tapahtua vain maarajojen ylitse.

c) Pääsy asuntoihin tai paikkoihin, joihin yleisöllä ei ole pääsyä, ei ole sallittua.

d) Takaa-ajoa suorittavien virkamiesten on oltava helposti tunnistettavissa virkapuvusta, käsivarsinauhasta tai kulku-neuvossa käytettävistä tunnuksista; siviiliasun käyttö ei ole sallittua käytettäessä ilman edellä mainittuja tunnuksia olevaa ajoneuvoa; takaa-ajoa suorittavien virkamiesten on koko ajan kyettävä todistamaan toimivansa viranomaisen asemassa.

e) Takaa-ajoa suorittavat virkamiehet voivat kantaa virka-asetaan takaa-ajon aikana; aseiden käyttö on kiellettyä muutoin kuin hätävarjelutarkoituksessa.

f) Kun takaa-ajettu henkilö on otettu kiinni 2 kappaleen b kohdan mukaisesti, hänelle voidaan suorittaa paikallisesti toimivaltaisen viranomaisen huostaan saattamiseksi ainoastaan henkilöön käyvä turvatarkastus; hänelle voidaan kuljetuksen ajaksi laittaa käsiraudat; takaa-ajetun henkilön hallussa olevat esineet voidaan takavarikoida.

g) Takaa-ajon suorittaneiden virkamiesten on ilmoitauduttava kunkin 1, 2 ja 3 kappaleessa mainitun tehtävän jälkeen sen sopimuspuolen paikallisesti toimivaltaisten viranomaisten luona, joiden alueella he ovat toimineet ja esitettävä selvitys toiminnastaan; kyseisten viranomaisten pyynnöstä he ovat velvolliset olemaan käytettävissä, kunnes heidän toimiinsa liittyvät seikat on selvitetty; tätä sovelletaan myös silloin, jos takaa-ajettua henkilöä ei ole saatu kiinni.

h) Sen sopimuspuolen viranomaisten pyynnöstä, jonka alueella takaa-ajo on tapahtunut, sen sopimuspuolen viranomaisten, jonka alueelta takaa-ajavat tulevat, on osallistuttava heidän suorittamiinsa toimia seuraaviin tutkimuksiin mukaan lukien oikeusprosessiin.

6. Henkilö, jonka paikallisesti toimivaltaiset viranomaiset ovat ottaneet kiinni 2 kappaleessa tarkoitetun toiminnan seurauksena, voidaan kansallisuudestaan riippumatta pidättää kuulusteluja varten. Kansallisen lainsäädännön asiaa koskevia määräyksiä sovelletaan soveltuvin osin.

Jos tämä henkilö ei ole sen sopimuspuolen kansalainen, jonka alueella hänet on pidätetty, hänet on vapautettava viimeistään kuuden tunnin kuluttua pidättämisestä, laskematta tähän aikaan keskiyön ja aamun kello yhdeksän välisiä tunteja, mikäli paikallisesti toimivaltaiset viranomaiset eivät ole ennen tämän määräjän päättymistä saaneet jossain muodossa pyyntöä, joka koskee väliaikaista pidättämistä luovuttamista varten.

7. Edellisessä kappaleessa tarkoitetut virkamiehet ovat seuraavat:

— Belgian kuningaskunnassa: Syyttäjänviraston yhteydessä toimivan rikospoliisiin, santarmilaitokseen ja kunnalliseen poliisiin kuuluvat virkamiehet sekä tullimiehet 10 kappaleessa tarkoitetuissa kahdenvälisissä sopimuksissa määrätyn edellytyksin ja toimivaltansa puitteissa, kun on kysymys huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta, aseiden ja räjähteiden kaupasta sekä myrkyllisten ja vaarallisten jätteiden laittomista kuljetuksista;

— Saksan liittotasavallassa: Polizeien des Bundes und der Länder -laitoksen virkamiehet sekä ainoastaan huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan sekä asekaupan osalta Zollfahndungsdienst-laitoksen (tullitutkimuslaitoksen) virkamiehet syyttäjäviranomaisten avustajien ominaisuudessa;

— Ranskan tasavallassa: police nationale ja gendarmerie nationale rikospoliisiosaston virkamiehet ja avustajat sekä 10 kappaleessa tarkoitetuissa kahdenvälisissä sopimuksissa määrätyn edellytyksin ja toimivaltansa puitteissa, kun on kysymys huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta, aseiden ja räjähteiden kaupasta sekä myrkyllisten ja vaarallisten jätteiden laittomista kuljetuksista;

— Luxemburgin suurherttuakunnassa: santarmilaitoksen ja poliisin virkamiehet sekä 10 kappaleessa tarkoitetuissa kahdenvälisissä sopimuksissa määrätyn edellytyksin ja toimivaltansa puitteissa, kun on kysymys huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta, aseiden ja räjähteiden kaupasta sekä myrkyllisten ja vaarallisten jätteiden laittomista kuljetuksista;

— Alankomaiden kuningaskunnassa: Rijkspolitie ja Gemeentepolitielaitoksen virkamiehet sekä verotutkintaviranomaiset 10 kappaleessa tarkoitetuilla kahdenvälisillä sopimuksilla määrätyn edellytyksin ja toimivaltansa puitteissa, kun on kysymys huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta, aseiden ja räjähteiden kaupasta sekä myrkyllisten ja vaarallisten jätteiden laittomista kuljetuksista.

8. Tämä artikla ei rajoita asianomaisten sopimuspuolten osalta 27 päivänä kesäkuuta 1962 rikoksentehtäjiin luovuttamisesta ja keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa tehdyn Benelux-sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä toukokuuta 1974 annetulla pöytäkirjalla, 27 artiklan soveltamista.

9. Tätä yleissopimusta allekirjoittaessaan kukin sopimuspuoli antaa selityksen, jossa se määrittelee 2, 3 ja 4 kappaleen määräysten pohjalta toimintamenetelmät takaa-ajoon alueellaan kunkin sellaisen sopimuspuolen osalta, jonka kanssa sillä on yhteinen raja.

Sopimuspuoli voi milloin tahansa korvata selityksensä toisella selityksellä, mikäli tämä ei rajoita aikaisemman selityksen soveltamisalaa.

Selitys annetaan kunkin kyseessä olevan sopimuspuolen kanssa yhteisymmärryksessä, jotta sisärajojen kummallakin puolella sovellettaisiin toisiaan vastaavia säännöksiä.

10. Sopimuspuolet voivat kahdenvälisin sopimuksin laajentaa 1 kappaleen soveltamisalaa ja antaa täydentäviä säännöksiä tämän artiklan täytäntöönpanosta.

42 artikla

Edellä 40 ja 41 artiklassa tarkoitettujen tehtävien aikana toisen sopimuspuolen alueella toimivien virkamiesten katsotaan vastaavan tämän sopimuspuolen virkamiehiä sellaisten rikosten osalta, joiden kohteeksi he joutuvat tai joita he tekevät.

43 artikla

1. Kun sopimuspuolen virkamiehet tämän yleissopimuksen 40 ja 41 artiklan mukaisesti toimivat toisen sopimuspuolen alueella, ensiksi mainittu sopimuspuoli on vastuussa tehtävän aikana aiheutuneista vahingoista sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella he toimivat.

2. Sopimuspuoli, jonka alueella aiheutuu 1 kappaleessa tarkoitettu vahinko, on vastuussa vahingon korvaamisesta kuten se olisi vastuussa omien virkamiestensä aiheuttamasta vahingosta.

3. Sopimuspuoli, jonka virkamiehet ovat aiheuttaneet vahinkoa toisen sopimuspuolen alueella, korvaa tälle toiselle sopimuspuolelle vahingon uhrille tai tämän oikeudenomistajille maksamat korvaukset kokonaisuudessaan.

4. Kunkin sopimuspuolen on 1 kappaleessa tarkoitetussa tapauksessa luovuttava vahingonkorvausvaatimuksista toista sopimuspuolta kohtaan, sanotun kuitenkin estämättä ensiksi mainitun sopimuspuolen oikeuksien käyttämistä kolmansia osapuolia kohtaan sekä lukuun ottamatta 3 kappaleen määräyksiä.

44 artikla

1. Asiaa koskevien kansainvälisten yleissopimusten mukaisesti sekä paikalliset olot ja tekniset mahdollisuudet huomioon ottaen sopimuspuolet luovat erityisesti raja-alueilla suoria puhelin-, radio-, teleksi- ja muita yhteydenpitolinjoja poliisi- ja tulliyhteistyön helpottamiseksi, erityisesti tietojen välittämiseksi ajoissa rajan kummallakin puolella tapahtuvan tarkkailun ja takaa-ajon yhteydessä.

2. Lyhyellä aikavälillä toteutettavien toimenpiteiden lisäksi ne tutkivat erityisesti seuraavia mahdollisuuksia:

- a) aineiston vaihto tai asianmukaisin radiolaittein varustettujen yhteysvirkamiesten lähettäminen;
- b) raja-alueilla käytettävien äänitajuuksien laajentaminen;
- c) samoilla alueilla toimivien poliisi- ja tulliyksiköiden yhteyden käyttöön ottaminen;
- d) tiedonvälityslaitteiston osto-ohjelmien yhteensovittaminen standardoitujen ja yhteensopivien tiedonvälitysjärjestelmien aikaansaamiseksi.

45 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat toteuttamaan tarpeelliset toimenpiteet taatakseen, että

- a) majoitusliikkeen johtaja tai hänen alaisensa valvovat, että heidän liikkeeseensä majoittuneet ulkomaalaiset sekä muiden sopimuspuolten ja muiden Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden kansalaiset lukuun ottamatta mukana matkustavia puolisoita tai alaikäisiä lapsia taikka ryhmämatkalle osallistuvia täyttävät ja allekirjoittavat omakätisesti ilmoituslomakkeet ja todistavat majoitusliikkeen johtajalle tai tämän alaiselle henkilöllisyytensä voimassa olevalla henkilöllisyystodistuksella;
- b) a kohdan mukaisesti täytetyt ilmoituslomakkeet säilytetään tai toimitetaan toimivaltaisille viranomaisille, jos nämä katsovat sen tarpeelliseksi uhan torjumiseksi, rangaistuksen täytäntöönpanemiseksi tai kadonneiden henkilöiden tai onnettomuuksien uhrien kohtalon selvittämiseksi, ellei kansallisesta lainsäädännöstä muuta johdu.

2. Edellä olevan 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan soveltuvin osin henkilöihin, jotka asuvat ammattimaisesti vuokralle tarjotussa majoituksessa, erityisesti teltoissa, asuntovaunuissa tai veneissä.

46 artikla

1. Kukin sopimuspuoli voi erityistapauksessa oman lainsäädäntönsä mukaisesti ja ilman pyyntöä lähettää toiselle sopimuspuolelle tietoa, joka voi olla vastaanottajalle tärkeää tulevien tai muiden rikosten ehkäisemiseksi tai yleistä järjestystä ja turvallisuutta koskevan uhan torjumiseksi.

2. Tietoja vaihdetaan sitä varten nimitettävän keskusviranomaisen välityksellä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 39 artiklan 4 kappaleessa tarkoitetun, yhteistyötä raja-alueilla koskevan järjestelyn soveltamista. Erityisen kiireellisissä tapauksissa tässä artiklassa tarkoitettu tietojen vaihtaminen voi tapahtua suoraan kyseisten poliisiviranomaisten välillä, ellei kansallisissa säännöksissä toisin säädetä. Keskusviranomaiselle ilmoitetaan tästä niin pian kuin mahdollista.

47 artikla

1. Sopimuspuolet voivat tehdä kahdenvälisiä sopimuksia, jotka tekevät mahdolliseksi lähettää sopimuspuolen yhteyshenkilö määrätyn tai määräämättömäksi ajaksi toisen sopimuspuolen poliisiviranomaisten palvelukseen.

2. Yhteysvirkamiehen lähettäminen määrätyn tai määräämättömäksi ajaksi tapahtuu sopimuspuolten välisen yhteistyön helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi erityisesti

- a) tukemalla tietojen vaihtamista rikollisuutta vastaan sekä ennaltaehkäisevästi että jälkikätehtiä;
- b) tukemalla poliisi- ja oikeusapua rikosasioissa koskevien pyyntöjen täyttämistä;
- c) tukemalla rajojen valvonnasta vastaavien viranomaisten tehtävien suorittamista ulkorajoilla.

3. Yhteyshenkilöiden tehtävänä on antaa neuvoja ja toimia tukihenkilöinä. Heillä ei ole itsenäistä toimivaltaa poliisitoimien suorittamiseen. He toimittavat tietoja ja suorittavat tehtävänsä niiden ohjeiden puitteissa, jotka he saavat lähettävältä sopimuspuolelta ja siltä sopimuspuolelta, jonka palvelukseen heidät on siirretty. He antavat säännöllisesti kertomuksen sen poliisilaitoksen päällikölle, jonka palvelukseen heidät on siirretty.

4. Sopimuspuolet voivat kahdenvälisesti tai monenvälisesti sopia, että kolmannen maan palvelukseen siirretyt sopimuspuo-

len yhteyshenkilöt edustavat tehtävissään myös yhden tai useamman muun sopimuspuolen etuja. Tällaisten sopimusten nojalla kolmannen valtion palvelukseen siirretyt yhteyshenkilöt toimittavat muille sopimuspuolille tietoja näiden pyynnöstä tai omasta aloitteestaan ja suorittavat tehtäviä näiden osapuolten lukuun toimivaltansa rajoissa. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen aikeistaan lähettää yhteyshenkilöitä kolmansiin maihin.

2 LUKU

OIKEUSAPU RIKOSASIOISSA

48 artikla

1. Tämän luvun tarkoituksena on täydentää 20 päivänä huhtikuuta 1959 tehtyä keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevaa eurooppalaista yleissopimusta sekä Benelux-taloussiiton jäsenenä olevien sopimuspuolten välisissä suhteissa 27 päivänä kesäkuuta 1962 rikoksenteikijään luovuttamisesta ja keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa tehtyä Benelux-sopimusta, sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä toukokuuta 1974 tehdyllä pöytäkirjalla, ja helpottaa mainittujen sopimusten soveltamista.

2. Edellä oleva 1 kappale ei vaikuta sopimuspuolten välillä voimassa olevien kahdenvälisten sopimusten pitemmälle menevien määräysten soveltamiseen.

49 artikla

Oikeusapua annetaan myös

- a) menettelyssä, jossa käsitellään toisen tai kummankin sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaan rangaistavia ja hallinnollisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvia järjestyksirikkomuksia, jos asiassa annettava päätös voidaan saattaa rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen tutkittavaksi;
- b) menettelyssä, joka koskee korvausvaatimusta aiheettoman syytteen tai väärän tuomion johdosta;
- c) armahtamisasiain käsittelyssä;
- d) rikosasian yhteydessä käsiteltävässä riita-asiassa, kunnes rikosasiassa on annettu lopullinen ratkaisu;
- e) rangaistuksen tai turvaamistoimen täytäntöönpanoa, sakon perintää tai oikeudenkäyntikulujen maksamista koskevien asiakirjojen tiedoksiannossa;

- f) menettelyssä, joka koskee tuomion tai turvaamistoimen tai sen täytäntöönpanon lykkäämistä, ehdonalaiseen vapauteen päästämistä, rangaistuksen tai turvaamistoimen täytäntöönpanoajankohdan siirtämistä tai täytäntöönpanon keskeyttämistä.

50 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat tarjoamaan 48 artiklassa tarkoitettua yleissopimuksen ja siinä tarkoitettua sopimuksen mukaisesti oikeusapua valmisteveroa, arvonlisäveroa ja tulleja koskevien säännösten rikkomisen osalta. Tullia koskevilla säännöksillä tarkoitetaan 7 päivänä syyskuuta 1967 Alankomaiden, Belgian, Italian, Luxemburgin, Ranskan ja Saksan liittotasavalan välillä keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta tulliasioista tehdyn yleissopimuksen 2 artiklassa sekä 19 päivänä toukokuuta 1981 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1468/81 2 artiklassa mainittuja määräyksiä.

2. Valmisteveroa koskevaan petokseen perustuvia pyyntöjä ei saa evätä sillä perusteella, että pyynnön vastaanottanut maa ei kannan pyynnössä tarkoitetuista tavaroista valmisteveroa.

3. Pyyntöä esittänyt sopimuspuoli saa toimittaa eteenpäin tai käyttää pyynnön vastaanottaneelta sopimuspuolelta saamia tietoja tai todisteita muihin kuin pyynnössä mainittuihin kuulusteluihin, tutkintaan tai käsittelyihin vain pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen etukäteen antamalla suostumuksella.

4. Tässä artiklassa määrätyn oikeusavun antamisesta voidaan kieltäytyä, jos maksamatta oleva tai kokonaan maksamatta jätetty arvioitu määrä ei ylitä 25 000 ecua tai jos ilman lupaa vietyjen tai tuotujen tavaroiden arvioitu arvo ei ylitä 100 000 ecua, ellei pyynnön esittänyt sopimuspuoli pidä tapausta olosuhteiden tai syytetyn henkilöllisyyden takia erittäin vakavana.

5. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan myös, kun esitetty oikeusapupyynnöksi koskee järjestyksirikkomusta, josta voidaan tuomita vain sakkoon ja oikeusapupyynnön esittää oikeusviranomainen.

51 artikla

Sopimuspuolet voivat asettaa etsintää ja takavarikkoa koskevalle oikeusapupyynnölle ainoastaan seuraavat ehdot:

- a) Oikeusapupyynnön perusteena on teko, josta kummankin sopimuspuolen lain mukaan ankarin seuraamus on vähintään kuuden kuukauden vapausrangaistus tai vapauden menettämistä tarkoittava seuraamus, taikka teko, joka jom-

mankumman sopimuspuolen lain mukaan on rangaistava sanotulla seuraamuksella ja toisen sopimuspuolen lain mukaan hallinnollisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvana järjestelyrikkomuksena, jos asiassa annettava päätös voidaan saattaa rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

- b) Oikeusapupyynnön täyttäminen on muutoin pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen lain mukaista.

52 artikla

1. Kukin sopimuspuoli voi toimittaa oikeuskäsittelyä koskevat asiakirjat suoraan postitse toisen sopimuspuolen alueella oleville henkilöille. Sopimuspuolet toimittavat toimeenpanevalle komitealle luettelon asiakirjoista, jotka voidaan toimittaa tällä tavalla.

2. Kun on aihetta epäillä, ettei vastaanottaja ymmärrä asiakirjan laatimiskieltä, asiakirja — tai ainakin sen olennaiset osat — on käännettävä yhdelle tai useammalle sen sopimuspuolen kielelle, jonka alueella vastaanottaja oleskelee. Jos asiakirjan lähettävä viranomainen tietää, että vastaanottaja osaa vain jotakin muuta kieltä, asiakirja — tai ainakin sen olennaiset osat — on käännettävä tälle muulle kielelle.

3. Todistajaa ja asiantuntijaa, joka on jättänyt noudattamatta postin välityksellä tiedoksiannettua kutsua, ei saa tästä rangaista eikä häntä kohtaan käyttää pakkokeinoja, vaikka kutsu olisikin sisältänyt ilmoituksen poissaolon seuraamuksista, ellei sittemmin ole vapaaehtoisesti saapunut pyynnön esittäneen sopimuspuolen alueelle ja siellä jälleen saanut asianmukaista kutsua tiedoksi. Kutsun tiedoksiannosta vastaavan viranomaisen tulee huolehtia siitä, että postitse lähetettävä kutsu ei sisällä ilmoitusta pakkokeinoista poissaolon varalta. Tämä määräys ei rajoita 27 päivänä kesäkuuta 1962 rikoksenteikijään luovuttamisesta ja keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa tehdyn Benelux-sopimuksen soveltamista, sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä toukokuuta 1974 tehdyllä pöytäkirjalla.

4. Jos oikeusapupyynnön perusteena on teko, joka sekä pyynnön esittäneen että pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen lain mukaan on hallinnollisen viranomaisen toimivaltaan kuuluva järjestysrikkomus ja asiassa annettava päätös voidaan saattaa rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen tutkittavaksi, on asiakirjojen lähettämisessä noudatettava 1 kappaleen määräyksiä.

5. Rajoittamatta 1 kappaleen määräysten soveltamista asian käsittelyyn liittyvät asiakirjat voidaan lähettää pyynnön vastaanottavan sopimuspuolen oikeusviranomaisten välityksellä, jos vastaanottajan osoite on tuntematon tai jos pyynnön esittänyt sopimuspuoli edellyttää muodollista tiedoksiantoa.

53 artikla

1. Oikeusapupyynnöt voidaan toimittaa suoraan oikeusviranomaisten kesken samoin kuin vastaukset niihin.

2. Edellä olevan 1 kappaleen soveltaminen ei rajoita pyyntöjen ja vastausten lähettämistä oikeusministeriöiden välillä tai Kansainvälisen rikospoliisijärjestön Interpolin kansallisten keskuksien välillä.

3. Sellaisten henkilöiden siirtämistä tai kuljetusta koskevien pyyntöjen esittämisen, jotka ovat tutkinta- tai vankeusvankeudessa tai joihin on kohdistettu vapauden menettämisen aiheuttava toimenpide, ja rikosrekisteriä koskevien tietojen säännöllisen tai satunnaisen vaihtamisen on tapahduttava oikeusministeriöiden välityksellä.

4. Oikeusministeriöllä tarkoitetaan 20 päivänä huhtikuuta 1959 tehdyn keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen mukaisesti Saksan liittotasavallan osalta liittovaltion oikeusministeriötä ja osavaltioiden oikeusministereitä tai -senaattoreita.

5. Pyyntöjen esittävän sopimuspuolen oikeusviranomaiset voivat esittää ilmoitukset ajo- ja lepoajasta annetun lainsäädännön säännösten rikkomista koskevasta tutkinnasta 20 päivänä huhtikuuta 1959 tehdyn keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen 21 artiklan ja 27 päivänä kesäkuuta 1962 rikoksenteikijään luovuttamisesta ja keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa tehdyn Benelux-sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä toukokuuta 1974 tehdyllä pöytäkirjalla, 27 artiklan mukaisesti suoraan pyynnön vastaanottavan sopimuspuolen oikeusviranomaiselle.

3 LUKU

NE BIS IN IDEM -PERIAATTEEN SOVELTAMISESTA

54 artikla

Henkilöä, jota koskevassa asiassa sopimuspuoli on antanut lainvoimaisen tuomion, ei voida syyttää samasta teosta toisen sopimuspuolen toimesta edellyttäen, että tämä henkilö on tuomion saatuaan suorittanut rangaistuksensa tai parhaillaan suorittaa sitä taikka että sitä ei voida tuomion antaneen sopimuspuolen lain mukaan enää suorittaa.

55 artikla

1. Sopimuspuoli voi tämän yleissopimuksen ratifioidessaan tai hyväksyessään selittää, että 54 artikla ei sido sitä yhdessä tai useammassa seuraavista tapauksista:

- a) kun toisen maan antaman tuomion pohjana oleva teko on tapahtunut kokonaan tai osittain sen alueella; viimeksi mainitussa tapauksessa tätä poikkeusta ei kuitenkaan sovelleta, jos teko on tapahtunut kokonaan tai osittain sen sopimuspuolen alueella, jossa tuomio on annettu;
- b) kun toisen maan tuomion pohjana oleva teko muodostaa uhan valtion turvallisuudelle tai muille kyseisen sopimuspuolen yhtä olennaisille eduille;
- c) kun tuomion pohjana olevan teon on tehnyt kyseisen sopimuspuolen palveluksessa oleva henkilö virkavelvollisuutensa rikkoen.

2. Sopimuspuolen, joka on antanut 1 kappaleen b kohdassa mainittua poikkeusta koskevan selityksen, on nimettävä ne rikosryhmät, joihin tätä poikkeusta voidaan soveltaa.

3. Sopimuspuoli voi milloin tahansa perua tällaisen yhtä tai useampaa 1 kappaleessa mainittua poikkeusta koskevan selityksen.

4. Poikkeuksia, joista on tehty 1 kappaleen mukainen selitys, ei sovelleta, kun kyseinen sopimuspuoli on samojen tekojen kyseessä ollessa pyytänyt toista sopimuspuolta suorittamaan tutkinnan tai suostunut kyseisen henkilön luovutukseen.

56 artikla

Jos sopimuspuoli aloittaa sellaista henkilöä koskevan uuden tutkinnan, josta joku toinen sopimuspuoli on hänet jo lainvoimaisesti tuominnut, vähennetään mahdollisesti määrättävästä rangaistuksesta viimeksi mainitun sopimuspuolen alueella tästä teosta kärsitty vapaudenmenetyksaika. Samoin otetaan kansallisen lainsäädännön sallimissa rajoissa huomioon muu jo suoritettu rangaistus kuin vapaudenmenetyks.

57 artikla

1. Jos sopimuspuoli syyttää henkilöä rikoksesta ja jos tämän sopimuspuolen toimivaltaisilla viranomaisilla on syytä epäillä, että syyte koskee samaa tekoa, josta toinen sopimuspuoli on hänet jo kerran lainvoimaisesti tuominnut, näiden viranomaisten on tarpeelliseksi katsoessaan pyydettävä asianomaiset tiedot sen sopimuspuolen toimivaltaisilta viranomaisilta, jonka alueella tuomio on annettu.

2. Pyydetty tiedot on annettava mahdollisimman pikaisesti, ja ne on otettava huomioon päätettäessä meneillään olevan käsittelyn jatkamisesta.

3. Kukin sopimuspuoli nimittää tämän yleissopimuksen ratifioidessaan tai hyväksyessään ne viranomaiset, joilla on valtuudet pyytää ja vastaanottaa tässä artiklassa tarkoitettuja tietoja.

58 artikla

Edellä olevat määräykset eivät rajoita sellaisten pitemmälle menevien kansallisten määräysten soveltamista, jotka koskevat ulkomailla tehtyihin oikeudellisiin päätöksiin sovellettavaa ne bis in idem -periaatetta.

4 LUKU

RIKOKSENTEKIJÖIDEN LUOVUTTAMINEN

59 artikla

1. Tämän luvun määräysten tarkoituksena on täydentää 13 päivänä syyskuuta 1957 tehtyä rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevaa eurooppalaista yleissopimusta ja 27 päivänä kesäkuuta 1962 rikoksentekejäin luovuttamisesta ja keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa tehtyä Benelux-sopimusta, sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä toukokuuta 1974 annetulla pöytäkirjalla, ja helpottaa mainittujen sopimusten soveltamista.

2. Edellä oleva 1 kappale ei vaikuta sopimuspuolten välillä voimassa olevien kahdenvälisten sopimusten pitemmälle menevien määräysten soveltamiseen.

60 artikla

Kahden sellaisen sopimuspuolen välisissä suhteissa, joista toinen ei ole 13 päivänä syyskuuta 1957 tehdyn rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen osapuoli, sovelletaan mainitun yleissopimuksen määräyksiä ottaen huomioon ne varaukset ja selitykset, jotka on tehty joko mainittua yleissopimusta ratifioitaessa tai tätä yleissopimusta ratifioitaessa tai hyväksyttäessä niiden sopimuspuolten osalta, jotka eivät ole yleissopimuksen osapuolia.

61 artikla

Ranskan tasavalta sitoutuu luovuttamaan toisen sopimuspuolen pyynnöstä henkilöt, joita vastaan on ryhdytty oikeudellisiin toimiin tekojen johdosta, joista voidaan Ranskan lainsäädännön mukaisesti rangaista vähintään kahden vuoden vapaudenmenetyksellä tai vapautta rajoittavalla toimenpiteellä ja pyynnön esittäneen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti vähintään yhden vuoden vastaavalla seuraamuksella.

62 artikla

1. Vanhenemisen keskeyttämisen osalta sovelletaan ainoastaan pyynnön esittävän sopimuspuolen lainsäädäntöä.

2. Pyyntöön vastaanottaneen sopimuspuolen myöntämä armahdus ei estä rikoksentehtäjän luovuttamista, ellei rikos kuulu pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen tuomiovaltaan.

3. Sellaisen tutkinnan mahdollistavan syytteen tai virallisen ilmoituksen puuttuminen, jotka ovat tarpeen ainoastaan pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen lainsäädännön nojalla, ei vaikuta velvollisuuteen luovuttaa rikoksentehtäjä.

63 artikla

Sopimuspuolet sitoutuvat 59 artiklassa mainitun yleissopimuksen ja sopimuksen mukaisesti luovuttamaan rikoksentehtäjät, joita koskevaa tutkintaa pyynnön esittäneen sopimuspuolen oikeusviranomaiset suorittavat jonkin 50 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetun rikoksen johdosta tai joita ne etsivät tällaisesta rikoksesta annetun tuomion tai turvaamistoimenpiteen johdosta.

64 artikla

Jäljempänä olevan 95 artiklan mukaisesti Schengenin tietojärjestelmään tehdyllä ilmoituksella on sama vaikutus kuin väliaikaista säilöön ottamista koskevalla pyynnöllä, joka on tehty 13 päivänä syyskuuta 1957 tehdyn rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen 16 artiklan mukaisesti tai 27 päivänä kesäkuuta 1962 rikoksentehtäjiin luovuttamisesta ja keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa tehdyn Benelux-sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä toukokuuta 1974 annetulla pöytäkirjalla, 15 artiklan mukaisesti.

65 artikla

1. Pyyntöön esittävän sopimuspuolen toimivaltainen ministeriö esittää pyynnön vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltaiselle ministeriölle rikoksentehtäjiin luovuttamista ja siirtoa koskevat pyynnöt sanotun rajoittamatta diplomaattitien käyttämistä.

2. Toimivaltaiset ministeriöt ovat

— Belgian kuningaskunnassa: oikeusministeriö,

— Saksan liittotasavallassa: liittovaltion oikeusministeriö ja osavaltioiden oikeusministeri tai senaattori,

— Ranskan tasavallassa: ulkoasiainministeriö,

— Luxemburgin suurherttuakunnassa: oikeusministeriö,

— Alankomaiden kuningaskunnassa: oikeusministeriö.

66 artikla

1. Jos luovutettavaksi pyydetyn henkilön luovuttaminen ei pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen lain mukaan ole ilmeisesti kiellettyä, voi tämä sopimuspuoli suostua luovuttamispyyntöön noudattamatta mahdollista luovutusmenettelyä, mikäli luovutettavaksi pyydetty henkilö, jolle on ilmoitettu hänen oikeudestaan vaatia luovuttamismenettelyn noudattamista, tuomarin tai toimivaltaisen viranomaisen edessä antaa tähän suostumuksensa, joka merkitään pöytäkirjaan. Luovutettavaksi pyydetyllä henkilöllä on tällöin oikeus käyttää asianajajan apua.

2. Luovutettavaksi pyydetty henkilö, joka 1 kappaleen nojalla tapahtuvan luovuttamisen yhteydessä on ilmoittanut luopuvansa erityissäännön takaamasta suojasta, ei voi peruuttaa tätä ilmoitustaan.

5 LUKU

RIKOSTUOMIOIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANON SIIRTO

67 artikla

Jäljempänä olevien määräysten tarkoituksena on täydentää Euroopan neuvoston 21 päivänä maaliskuuta 1983 tekemää yleissopimusta tuomittujen henkilöiden siirtämisestä niiden sopimuspuolten välillä, jotka ovat mainitun yleissopimuksen osapuolia.

68 artikla

1. Sopimuspuoli, jonka alueella on julistettu toisen sopimuspuolen kansalaiseen kohdistuva vapaudenmenetystä koskeva tuomio tai turvaamistoimenpide, joka on saanut lainvoiman, voi, kun kyseinen henkilö on paennut omaan maahansa välttääkseen tuomion tai turvaamistoimenpiteen ja kun paennut henkilö on oman maansa alueella, pyytää tätä toista sopimuspuolta hoitamaan puolestaan tuomion tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanon.

2. Pyyntöön vastaanottanut sopimuspuoli voi pyynnön esittäneen sopimuspuolen pyynnöstä, ennen tuomion tai turvaamistoimenpiteen tai tuomion osan täytäntöönpanon hoitamista koskevaa pyyntöä tukevien asiakirjojen saapumista ja pyyntöä koskevan päätöksen tekemistä, ottaa tuomitun henkilön säilöön tai toteuttaa muita toimenpiteitä varmistaakseen kyseisen henkilön pysymisen pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen alueella.

69 artikla

Tuomion täytäntöönpanon siirto 68 artiklan nojalla ei edellytä tuomion tai toimenpiteen kohteena olevan henkilön suostumusta. Soveltuvien osin sovelletaan Euroopan neuvoston 21 päivänä maaliskuuta 1983 tekemän yleissopimuksen tuomittujen siirtämistä koskevia muita määräyksiä.

6 LUKU

HUUMAUSAINHEET

70 artikla

1. Sopimuspuolet perustavat pysyvän työryhmän, jonka tehtävänä on tutkia huumausaineisiin liittyvän rikollisuuden ehkäisemistä koskevia yhteisiä ongelmia ja laatia tarvittaessa tarpeellisia ehdotuksia parantaakseen sopimuspuolten välisen yhteistyön käytännöllisiä ja teknisiä näkökohtia. Työryhmä esittää ehdotuksensa toimeenpanevalle komitealle.

2. Edellä 1 kappaleessa tarkoitettu työryhmä, jonka jäsenet toimivaltaiset kansalliset viranomaiset nimeävät, koostuu erityisesti poliisi- ja tullitehtävistä vastaavien laitosten edustajista.

71 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat toteuttamaan kaikenlaisten huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden mukaan lukien kannabiksen epäsuoran ja suoran myynnin sekä näiden tuotteiden ja aineiden myyntiä tai maastavientiä varten tapahtuvan hallussapidon osalta kaikki Yhdistyneiden Kansakuntien olemassa olevien yleissopimusten (*) mukaiset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan estämiseksi ja rankaisemiseksi.

2. Sopimuspuolet sitoutuvat hallinnollisiin ja rikosoikeudellisiin keinoin estämään kaikenlaisten huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden mukaan lukien kannabiksen laittoman viennin sekä tällaisten tuotteiden ja aineiden myynnin, hankkimisen ja välittämisen sekä rankaisemaan siitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 74, 75 ja 76 artiklan asiaa koskevien määräysten soveltamista.

(*) Vuoden 1961 huumausaineyleissopimus, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1961 huumausaineyleissopimusta muuttavalla vuoden 1972 pöytäkirjalla; vuoden 1972 psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus; 20 päivänä joulukuuta 1988 huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehty Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus.

3. Taistellakseen huumausaineiden ja kaikenlaisten psykotrooppisten aineiden mukaan lukien kannabiksen laitonta kauppaa vastaan sopimuspuolet tehostavat henkilöitä ja tavaroita sekä liikkumista ja kulkuvälineitä koskevia tarkastuksia ulkorajoillaan. Yksityiskohdista päättää 70 artiklassa mainittu työryhmä. Se kiinnittää erityistä huomiota ulkorajoilta vapautuvan poliisi- ja tullihenkilökunnan osan uudelleen sijoittamiseen sekä nykyaikaisten huumeidenetsintäkeinojen ja huumekoirien käyttöönottoon.

4. Tämän artiklan määräysten noudattamiseksi sopimuspuolet valvovat erityisesti paikkoja, joita tunnetusti käytetään huumekauppaan.

5. Sopimuspuolet tekevät toimivaltansa rajoissa kaikkensa kaikenlaisten huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden mukaan lukien kannabiksen laittomaan kysyntään liittyvien kielteisten vaikutusten estämiseksi ja niitä vastaan taistelemiseksi. Tässä tarkoituksessa toteutetut toimenpiteet kuuluvat kunkin sopimuspuolen vastuualueeseen.

72 artikla

Sopimuspuolet sitoutuvat perustuslakinsa ja kansallisen oikeusjärjestyksensä mukaisesti antamaan lainsäädäntöä, jolla tehdään mahdolliseksi ottaa haltuun ja takavarikoida huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta peräisin olevat tuotot.

73 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat perustuslakinsa ja kansallisen oikeusjärjestyksensä mukaisesti ryhtymään toimenpiteisiin, joilla tehdään mahdolliseksi huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan valvotut läpilaskut.

2. Päätös valvotusta läpilaskusta tehdään jokaisessa yksittäistapauksessa kunkin kyseisen sopimuspuolen ennalta antaman suostumuksen perusteella.

3. Kukin sopimuspuoli on vastuussa omalla alueellaan tapahtuvista toimista ja valvoo niitä, ja sillä on valtuudet puuttua niihin.

74 artikla

Kun kyseessä on huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laillinen kauppa, sopimuspuolet sopivat siitä, että 71 artiklassa luetelluista Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksista johtuvat sisärajoilla tehtävät tarkastukset siirretään mahdollisuuksien mukaan maan rajojen sisäpuolelle.

75 artikla

1. Sopimuspuolten alueelle saapuvat ja niiden alueella liikkuvat matkustajat voivat kuljettaa mukanaan huumausaineita ja psykotrooppisia aineita, jotka ovat tarpeellisia sairaanhoidossa, jos he esittävät tarkastuksessa todistuksen, jonka oleskelujäsenvaltion toimivaltainen viranomais on myöntänyt tai oikeaksi todistanut.

2. Toimeenpaneva komitea päättää 1 kappaleessa tarkoitetun sopimuspuolen myöntämän todistuksen muodosta ja sisällyksestä sekä erityisesti tuotteiden ja aineiden laatuun ja määrään ja matkan kestoon liittyvistä tiedoista.

3. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen 2 kappaleessa tarkoitetun todistuksen myöntämiseen tai oikeaksi todistamiseen toimivaltaisista viranomaisista.

76 artikla

1. Sopimuspuolet päättävät tarvittavista toimenpiteistä ja lääketieteellisten, eettisten ja toiminnallisten käytäntöjensä mukaisesti niiden huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden tarkastamisesta, jotka ovat yhden tai useamman sopimuspuolen alueella perusteellisemmän tarkastuksen alaisia kuin niiden alueella, jotta näiden perusteellisempien tarkastusten tehokkuuteen ei vaikuteta.

2. Edellä olevaa 1 kappaletta sovelletaan myös aineisiin, joita käytetään yleisesti huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden valmistukseen.

3. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen toimenpiteistä, jotka ne toteuttavat 1 ja 2 kappaleessa tarkoitettujen aineiden laillisen kaupan valvonnan täytäntöönpanemiseksi.

4. Tässä yhteydessä esiintyviä ongelmia käsitellään säännöllisesti toimeenpanevasssa komiteassa.

7 LUKU

AMPUMA-ASEET JA AMPUMATARVIKKEET

77 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat mukauttamaan ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden hankkimista, hallussapitoa, kauppaa ja luovuttamista koskevat kansalliset lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset tämän luvun määräyksiin.

2. Tämä luku koskee luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden hankkimista, hallussa-

pitoa, kauppaa ja luovuttamista; se ei koske niiden toimittamista keskus- tai alueellisille viranomaisille taikka aseistetuille poliisivoimille eikä näiden toimesta tapahtuvaa ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden hankkimista eikä hallussapitoa eikä niiden valmistusta valtiolisissa yrityksissä.

78 artikla

1. Tämän luvun puitteissa ampuma-aseet luokitellaan seuraavasti:

- a) kielletyt aseet;
- b) luvanvaraiset aseet;
- c) ilmoituksenvaraiset aseet.

2. Ampuma-aseiden sulkulaitetta, patruunapesää ja piippua koskevat vastaavasti siihen aseeseen sovellettavat määräykset, jonka osat ne ovat tai jonka osaksi ne on tarkoitettu.

3. Tässä yleissopimuksessa lyhyinä aseina pidetään ampuma-aseita, joiden piippu on korkeintaan 30 senttimetriä tai joiden kokonaispituus on korkeintaan 60 senttimetriä; kaikkia muita ampuma-aseita pidetään pitkinä aseina.

79 artikla

1. Luettelo kielletyistä ampuma-aseista ja ampumatarvikkeista sisältää seuraavat nimikkeet:

- a) tavanomaisesti sotilaskäyttöön tarkoitetut ampuma-aseet;
- b) sarjatuliaseet, vaikka niitä ei olisi tarkoitettu sotilaskäyttöön;
- c) muiksi esineiksi naamioidut ampuma-aseet;
- d) panssarin lävistäviä, räjähtäviä tai sytyttäviä ammuksia sisältävät ampumatarvikkeet tai näiden ampumatarvikkeiden luodit;
- e) pistooleihin ja revolvereihin tarkoitetut ampumatarvikkeet, joissa on dumdum- tai reikäpäiset ammuksset, sekä luodit näihin ampumatarvikkeisiin.

2. Toimivaltaiset viranomaiset voivat yksittäistapauksissa myöntää lupia 1 kappaleessa mainituille ampuma-aseille ja ampumatarvikkeille, jos turvallisuus ja yleinen järjestys eivät tätä estä.

80 artikla

1. Luettelo ampuma-aseista, joiden hankinta ja hallussapito on luvanvaraista, sisältää ainakin seuraavat ampuma-aseet, jos ne eivät ole kiellettyjä:

- a) puoliautomaattiset lyhyet kertalaukausaseet tai lyhyet lippaalliset kertalaukausaseet;
- b) lyhyet kertatuliampuma-aseet, joissa on keskussytytteinen patruuna;
- c) lyhyet kertatuliampuma-aseet, joissa on reunasytytyspatruuna ja joiden kokonaispituus on alle 28 senttimetriä;
- d) pitkät puoliautomaattiset, joiden lippaaseen ja patruunapesään mahtuu yhteensä enemmän kuin kolme patruunaa;
- e) pitkät puoliautomaattiset ja lippaalliset kertalaukausaseet rihlaamattomalla piipulla, jonka pituus on enintään 60 cm;
- f) puoliautomaattiset siviilikäyttöön tarkoitetut ampuma-aseet, jotka muistuttavat sotilaskäyttöön tarkoitettuja sarjatuliaseita.

2. Luvanvaraisten ampuma-aseiden luettelo ei sisällä seuraavia:

- a) merkinantoon, kaasuaseina tai hälytykseen käytetyt aseet, jos niitä ei voida tavanomaisilla työkaluilla muuttaa aseiksi, niin että niillä voitaisiin ampua ammuksia, ja jos ärsyttävien aineiden ampuminen ei voi aiheuttaa pysyviä vammoja;
- b) pitkät puoliautomaattiset ampuma-aseet, jos niiden lipas ja patruunapesä voivat sisältää korkeintaan kolme patruunaa ilman uudelleenlatausta ja jos syöttäjä on kiinteä tai jos on varmistettu, että näitä aseita ei voida tavanomaisilla työkaluilla muuttaa aseiksi, joiden lipas ja patruunapesä voivat sisältää yli kolme luotia.

81 artikla

Ilmoituksenvaraisten ampuma-aseiden luettelo sisältää, jos näitä aseita ei ole kielletty tai määrätty luvanvaraisiksi:

- a) pitkät lippaalliset kertalaukausaseet;
- b) pitkät kertatuliampuma-aseet, joissa on yksi tai useampia rihlatuja piippuja;
- c) lyhyet ampuma-aseet, joissa on reunasytytyspatruuna ja joiden kokonaispituus yli 28 senttimetriä;
- d) edellä 80 artiklan 2 kappaleen b kohdassa luetellut aseet.

82 artikla

Luetteloon 79, 80 ja 81 artiklassa tarkoitetuista aseista eivät sisälly

- a) ampuma-aseet, joiden malli tai valmistusvuosi — paitsi poikkeustapauksessa — on aiemmalta ajalta kuin 1 päivästä tammikuuta 1870, edellyttäen että niillä ei voida ampua kiellettyihin tai luvanvaraisiin aseisiin tarkoitettuja ampumatarvikkeita;
- b) edellä a kohdassa mainittujen aseiden kopiot, jos niissä ei voida käyttää metallikuorisia patruunoita;
- c) ampuma-aseet, joista on teknisellä menetelmällä tehty ampumiseen soveltumattomia ja joissa on viranomaisen tarkastusmerkintä tai jotka kyseinen viranomainen on hyväksynyt.

83 artikla

Edellä 80 artiklassa tarkoitetun ampuma-aseen hankintaa ja hallussapitoa koskeva lupa voidaan myöntää ainoastaan, mikäli

- a) asianomainen henkilö on täyttänyt 18 vuotta lukuun ottamatta käyttöä metsästys- ja urheilutarkoituksiin;
- b) asianomainen henkilö ei ole sopimaton hankkimaan tai pitämään hallussaan ampuma-asetta mielisairauden tai jonkin muun henkisen tai fyysisen esteen takia;
- c) asianomaista henkilöä ei ole tuomittu rikoksesta tai jos ei esiinny muita syitä, jotka antaisivat aiheen olettaa, että hän vaarantaa turvallisuuden tai yleisen järjestyksen ja
- d) ampuma-aseen hankintaan tai hallussapitoon esitettyä syytä voidaan pitää perusteltuna.

84 artikla

1. Edellä 81 artiklassa tarkoitettuja aseita koskeva ilmoitus merkitään 85 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden pitämään rekisteriin.
2. Kun ase on luovuttaa muu kuin 85 artiklassa tarkoitettu henkilö, ilmoitus on tehtävä kunkin sopimuspuolen antamien sääntöjen mukaisesti.
3. Tässä artiklassa tarkoitetun ilmoituksen on sisällettävä kyseisten henkilöiden ja aseiden tunnistukseen tarvittavat tiedot.

85 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat saattamaan luvanhakuvelvollisiksi henkilöt, jotka valmistavat tai myyvät luvanvaraisia ampuma-aseita, ja ilmoitusvelvollisiksi henkilöt, jotka valmistavat ja myyvät ilmoituk-

senvaraisia ampuma-aseita. Luvanvaraisten ampuma-aseiden lupa kattaa myös ilmoituksenvaraiset ampuma-aseet. Sopimuspuolet saattavat aseita valmistavat ja myyvät henkilöt tehokkaan tarkkailun takaavan valvonnan alaisiksi.

2. Sopimuspuolet sitoutuvat antamaan määräyksiä, jotta kaikki ampuma-aseet olisi varustettu pysyvästi ainakin sarjanumerolla, joka mahdollistaa niiden tunnistamisen ja jotta ne sisältäisivät valmistajan merkin.

3. Sopimuspuolet velvoittavat valmistajat ja kauppiaat rekisteröimään kaikki luvan- ja ilmoituksenvaraiset ampuma-aseet; rekistereiden avulla on voitava nopeasti määrittää ampuma-aseiden tyyppi, alkuperä ja ostaja.

4. Sellaisten aseiden osalta, jotka ovat luvanvaraisia 79 ja 80 artiklan nojalla, sopimuspuolet sitoutuvat antamaan määräyksiä siitä, että ampuma-aseen tunnistusnumero ja aseeseen kiinnitetty merkki mainitaan myös sen haltijalle myönnettyssä luvassa.

86 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat antamaan määräyksiä, jotka kieltävät luvan- tai ilmoituksenvaraisten ampuma-aseiden laillisia haltijoita luovuttamasta näitä aseita henkilöille, joilla ei ole hankintalupaa tai todistusta ilmoituksesta.

2. Sopimuspuolet voivat sallia näiden aseiden väliaikaisen luovutuksen antamiaan yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen.

87 artikla

1. Sopimuspuolten on sisällytettävä kansalliseen lainsäädäntönsä säännökset, jotka tekevät mahdolliseksi peruuttaa luvan, kun luvan haltija ei enää täytä 83 artiklassa määrättyjä luvansaantiehtoja.

2. Sopimuspuolet sitoutuvat antamaan tarvittavat määräykset, joihin sisältyy erityisesti ampuma-aseen takavarikointi ja luvan peruuttaminen, ja säätämään ampuma-aseisiin sovellettavien säännösten ja määräysten rikkomisen asianmukaisista sanktioista. Sanktioissa voidaan määrätä ampuma-aseiden takavarikoinnista.

88 artikla

1. Henkilöiltä, joilla on ampuma-aseen hankintalupa, ei vaadita lupaa tähän aseeseen tarkoitettujen ampumatarvikkeiden hankkimiseen.

2. Sellaisten henkilöiden ampumatarvikkeiden hankintaa, joilla ei ole aseenhankintalupaa, koskee siihen aseeseen sovellettava järjestelmä, johon nämä ampumatarvikkeet on tarkoitettu. Lupa voidaan myöntää yhdelle ampumatarvikelajille tai kaikille ampumatarvikelajeille.

89 artikla

Luetteloa kielletyistä, luvan- ja ilmoituksenvaraisista ampuma-aseista voidaan täydentää tai muuttaa teknisen ja taloudellisen kehityksen sekä valtion turvallisuuden huomioon ottamiseksi. Toimeenpaneva komitea voi muuttaa tai täydentää luetteloa.

90 artikla

Sopimuspuolet voivat antaa tiukempia ampuma-ase- ja ampumatarvikkejärjestelmää koskevia lakeja ja määräyksiä.

91 artikla

1. Sopimuspuolet sopivat luovansa 28 päivänä kesäkuuta 1978 yksityishenkilöiden tuliaseiden hankkimista ja hallussapitoa koskevasta valvonnasta tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen pohjalta kansallisten lainsäädäntöjensä puitteissa tietojenvaihtojärjestelmän, joka koskee toisen sopimuspuolen alueella pysyvästi asuvien tai sinne sijoittautuneiden henkilöiden — sekä yksityisten henkilöiden että aseiden vähittäismyyjien — ampuma-aseiden hankintaa. Aseiden vähittäismyyjänä pidetään jokaista henkilöä, jonka ammatinharjoittaminen koostuu kokonaan tai osittain ampuma-aseiden vähittäiskaupasta.

2. Tietojenvaihto koskee:

- a) kahden edellä 1 kappaleessa mainitun yleissopimuksen ratifioineen sopimuspuolen välillä ampuma-aseita, jotka mainitaan yleissopimuksen liitteen 1 A osan 1 numeron a—h alakohdassa;
- b) sellaisten sopimuspuolten välillä, joista ainakaan toinen ei ole ratifioinut 1 kappaleessa mainittua yleissopimusta, ampuma-aseita, joita kummankin sopimuspuolen alueella koskee lupa- tai ilmoitusjärjestelmä.

3. Ampuma-aseiden hankkimista koskevat tiedot on toimitettava viipymättä ja niiden on sisällettävä seuraavat tiedot:

- a) hankkimispäivä ja hankkijan henkilöllisyyden osalta

— jos kyse on luonnollisesta henkilöstä: sukunimi, etunimet, syntymäaika ja -paikka, osoite ja passin tai henkilöllisyydestodistuksen numero sekä myöntämispäivä ja myöntänyt viranomainen, riippumatta siitä, onko kysymyksessä asekauppias,

- jos kyse on oikeushenkilöstä: nimi tai toiminimi ja kotipaikka sekä oikeushenkilöä edustamaan valtuutetun henkilön sukunimi, etunimet, syntymäaika ja paikka, osoite ja passin tai henkilöllisyystodistuksen numero;
- b) kyseessä olevan ampuma-aseen malli, mallinumero, kaliperi ja muut tunnistetiedot ja sarjanumero.
4. Kukin sopimuspuoli nimeää kansallisen viranomaisen, joka lähettää ja vastaanottaa 2 ja 3 kappaleessa tarkoitettuja tietoja, ja ilmoittaa välittömästi muille sopimuspuolille kyseisen viranomaisen nimeämiseen liittyvistä muutoksista.
5. Kunkin sopimuspuolen nimeämä viranomainen voi välittää sille toimitetut tiedot paikallisesti toimivaltaisille poliisiviranomaisille ja rajavalvontaviranomaisille, jotta nämä voisivat estää ja tutkia rangaistavia tekoja ja määräysten rikkomisia.

IV OSASTO

SCHENGENIN TIETOJÄRJESTELMÄ

1 LUKU

SCHENGENIN TIETOJÄRJESTELMÄN PERUSTAMINEN

92 artikla

1. Sopimuspuolet perustavat yhteisen tietojärjestelmän, jäljempänä 'Schengenin tietojärjestelmä', ja ylläpitävät sitä. Se koostuu kansallisesta osasta kunkin sopimuspuolen alueella ja teknisen tuen yksiköstä. Schengenin tietojärjestelmän kautta sopimuspuolten nimeämät viranomaiset pääsevät automaattisen hakumenettelyn avulla käsiksi henkilöistä ja tavaroista tehtyihin ilmoituksiin rajatarkastusten ja -valvonnan yhteydessä ja muiden kyseisessä maassa kansallisen lainsäädännön mukaisesti tehtävien poliisi- ja tullitarkastusten yhteydessä sekä 96 artiklassa tarkoitettun ainoan ilmoitusluokan osalta viisumien ja oleskelulupien myöntämistä ja ulkomaalaishallintoa varten sovellettaessa tämän yleissopimuksen määräyksiä henkilöiden liikkuvuudesta.

2. Kukin sopimuspuoli perustaa oman kansallisen osansa Schengenin tietojärjestelmään ja ylläpitää sitä omalla kustannuksellaan ja omalla vastuullaan. Sen tiedosto saatetaan aineellisesti identtiseksi kaikkien muiden sopimuspuolten kansallisten osien tiedostojen kanssa teknisen tuen yksikön avulla. Jäljempänä 3 kappaleessa tarkoitettujen tietojen nopean ja tehokkaan siirtämisen mahdollistamiseksi kukin sopimuspuoli noudattaa kansallista osaansa perustaessaan sopimuspuolten yhdessä teknisen tuen yksikköä varten vahvistamia pöytäkirjoja ja menettelyjä. Kunkin kansallisen osan tiedostoa voidaan käyttää automaattiseen hakuun kunkin sopimuspuolen alueella. Muiden sopimuspuolten kansallisten osien tiedostoihin ei ole mahdollista tehdä hakuja.

3. Sopimuspuolet perustavat Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön, jota ne ylläpitävät yhteisellä vastuulla ja kustannukset jakaen. Ranskan tasavalta ottaa huolehtiakseen teknisen tuen yksiköstä, joka sijoitetaan Strasbourgiiin. Teknisen tuen yksikkö sisältää tiedoston, jolla varmistetaan kansallisten osien tiedostojen identtisyys on-line-tiedonsiirron kautta. Tekni-

sen tuen yksikön tiedostossa on kaikkia sopimuspuolia koskevat ilmoitukset henkilöistä ja esineistä. Teknisen tuen yksikön tiedosto sisältää ainoastaan tässä kappaleessa ja 113 artiklan 2 kappaleessa mainittuja tietoja.

2 LUKU

SCHENGENIN TIETOJÄRJESTELMÄN TOIMINTA JA KÄYTTÖ

93 artikla

Schengenin tietojärjestelmän tavoitteena on tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti säilyttää yleinen järjestys ja turvallisuus, valtion turvallisuus mukaan lukien, ja soveltaa sopimuspuolten alueella tämän yleissopimuksen määräyksiä henkilöiden liikkuvuudesta järjestelmän kautta toimitettujen tietojen avulla.

94 artikla

1. Schengenin tietojärjestelmä sisältää ainoastaan ne tietoluokat, jotka kukin sopimuspuoli toimittaa ja jotka ovat tarpeen 95—100 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin. Ilmoituksen tehnyt sopimuspuoli tutkii, onko tapaus niin tärkeä, että se oikeuttaa tallentamaan sen Schengenin tietojärjestelmään.

2. Tietoluokat ovat seuraavat:

- henkilöt, joista on tehty ilmoitus;
- jäljempänä 100 artiklassa tarkoitettujen esineiden ja 99 artiklassa tarkoitettujen ajoneuvot.

3. Ainoastaan seuraavat henkilötiedot voidaan tallentaa
- suku- ja etunimi — mahdolliset peitenimet on rekisteröitävä erikseen;
 - erityiset, muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit;
 - toisen etunimen ensimmäinen kirjain;
 - syntymäaika ja -paikka;
 - sukupuoli;
 - kansalaisuus;
 - onko kyseinen henkilö aseistettu;
 - onko kyseinen henkilö väkivaltainen;
 - ilmoituksen syy;
 - toteutettava toimenpide.

Muita tietoja, erityisesti 28 päivänä tammikuuta 1981 yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen 6 artiklan ensimmäisessä virkkeessä lueteltuja tietoja, ei sallita.

4. Jos sopimuspuoli arvioi, että 95, 97 tai 99 artiklan mukainen ilmoitus ei ole sen kansallisen lainsäädännön, sen kansainvälisten veloitteiden tai sen oleellisten kansallisten etujen mukainen, se voi lisätä jälkeensä Schengenin tietojärjestelmän kansallisen osan tiedostoon tämän ilmoituksen kohdalle maininnan siitä, että sen alueella ei tämän ilmoituksen johdosta ryhdytä kyseiseen toimenpiteeseen. Asiasta on neuvoteltava muiden sopimuspuolten kanssa. Jos ilmoituksen tehnyt sopimuspuoli ei peruuta ilmoitusta, muut sopimuspuolet soveltavat ilmoitusta edelleen täydellisenä.

95 artikla

1. Henkilöitä, joita etsitään heidän pidättämisekseen luovutustarkoituksessa, koskevat tiedot tallennetaan pyytävän sopimuspuolen oikeusviranomaisen pyynnöstä.

2. Ennen ilmoituksen tekemistä sopimuspuoli tarkistaa, sallivatko pyynnön vastaanottavien sopimuspuolten kansalliset lait pidätyksen. Jos sopimuspuolella, joka tekee ilmoituksen, on tästä epäilyksiä, hänen on neuvoteltava muiden sopimuspuolten kanssa, joita asia koskee.

Ilmoittava sopimuspuoli lähettää pyynnön vastaanottaville sopimuspuolille samaan aikaan ilmoituksen kanssa nopeinta mahdollista tietä seuraavat olennaiset tiedot tapauksesta:

- pidätyspyynnön tehnyt viranomainen;
- onko olemassa pidätysmääräystä tai vaikutukseltaan vastaava asiakirjaa tai lainvoimaista tuomiota;
- rikoksen laatu ja oikeudellinen arviointi;
- kuvaus rikoksen teon olosuhteista, mukaan lukien henkilön, josta ilmoitus on tehty, rikokseen osallistumisen aika, paikka ja osallisuuden laatu;
- mahdollisuuksien mukaan rikoksen seuraamukset.

3. Pyyntöön vastaanottanut sopimuspuoli voi lisätä Schengenin tietojärjestelmän kansallisen osan tiedostossa olevaan ilmoitukseen maininnan siitä, että se kieltää pidättämisen ilmoituksessa olevasta syystä, kunnes kyseinen maininta on poistettu. Maininta on poistettava viimeistään kaksikymmentäneljä tuntia ilmoituksen lisäyksien jälkeen, ellei sopimuspuoli kieltäydy pyydetystä pidätyksestä juridisin perustein tai erityisin tarkoituksenmukaisuuteen liittyvin perustein. Edellä mainittua määräaika voidaan pidentää viikon mittaiseksi, mikäli asian monimutkaisuus sitä erityisissä poikkeustapauksissa edellyttää. Muut sopimuspuolet voivat tehdä ilmoituksessa pyydetyn pidätyksen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kieltäytymismaininnan tai -päätöksen soveltamista.

4. Jos sopimuspuoli erityisen kiireellisistä syistä pyytää välitöntä tutkintaa, pyynnön vastaanottanut sopimuspuoli tutkii, voiko se peruuttaa maininnan. Pyyntöön vastaanottanut sopimuspuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jotta pyydettyyn toimenpiteeseen voidaan ryhtyä viipymättä, jos ilmoitus vahvistetaan.

5. Jos pidätystä ei voida suorittaa, koska tutkinta on vielä kesken tai koska pyynnön saanut sopimuspuoli on tehnyt kielteisen päätöksen, viimeksi mainitun on pidettävä ilmoitusta ilmoituksena oleskelupaikan selvittämistä varten.

6. Pyyntöön saaneet sopimuspuolet suorittavat ilmoituksessa pyydetyn toteutettavan toimenpiteen voimassa olevien rikoksentekijäin luovuttamisesta tehtyjen yleissopimusten ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Niiden ei tarvitse suorittaa pyydettyä toimenpidettä, jos se koskee niiden kansalaista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisuutta tehdä pidätys kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

96 artikla

1. Maahantulokieltoon määrättyä ulkomaalaista koskevat tiedot tallennetaan järjestelmään kansallisen ilmoituksen perus-

teella, joka perustuu toimivaltaisten hallintoviranomaisten ja tuomioistuinten päätöksiin, kansallisessa lainsäädännössä määrättyjä menettelytapasääntöjä noudattaen.

2. Päätökset voivat perustua yleisen turvallisuuden ja järjestyksen tai kansallisen turvallisuuden uhalle, jonka ulkomaalaisen läsnäolo kansallisella alueella aiheuttaa.

Näin voi olla erityisesti, jos on kyse:

- a) ulkomaalaisesta, joka on tuomittu rikoksesta, josta seuraa vähintään vuoden vapausrangaistus;
- b) ulkomaalaisesta, josta perustellusti voidaan olettaa, että hän on syyllistynyt vakaviin rikoksiin, 71 artiklassa tarkoitetut rikokset mukaan lukien, tai josta perustellusti voidaan olettaa, että hän aikoo tehdä kyseisiä rikoksia jonkin sopimuspuolen alueella.

3. Päätökset voivat myös perustua siihen, että ulkomaalainen on ollut sellaisen käännäytys- tai karkotustoimenpiteen kohteena, jota ei ole kumottu tai keskeytetty ja johon sisältyy tai liittyy maahantulokielto tai tapauksen mukaan oleskelukielto ja joka perustuu ulkomaalaisten maahantuloon tai oleskeluun liittyvien kansallisten säädösten rikkomiseen.

97 artikla

Tiedot kadonneesta henkilöstä tai henkilöä, jonka omien etujen mukaista on, että poliisi hänen suojelemisekseen tai uhkien estämiseksi sijoittaa hänet väliaikaisesti poliisin toimitiloihin tai ottaa hänet kiinni ilmoituksen tehneen sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen tai oikeusviranomaisen pyynnöstä, koskevat tiedot tallennetaan järjestelmään, jotta poliisi voi antaa ilmoituksen tehneelle sopimuspuolelle tiedon kyseisen henkilön oleskelupaikasta tai pitää häntä kiinni otettuna estääkseen häntä jatkamasta matkaansa, mikäli kansallinen lainsäädäntö sen sallii. Tätä sovelletaan erityisesti alaikäisiin ja henkilöihin, jotka on toimitettava hoitoon toimivaltaisen viranomaisen päätöksellä. Jos kadonnut henkilö on täysi-ikäinen, häneltä on saatava suostumus tiedoksiantoon.

98 artikla

1. Todistajiin, henkilöihin, jotka on haastettu rikosprosessissa oikeusviranomaisten eteen vastaamaan teoista, joista heidät on asetettu syyteeseen, tai henkilöihin, joille on ilmoitettava rangaistustuomiosta tai vaatimuksesta saapua suorittamaan vapauden menettämistä koskevaa rangaistusta, liittyvät tiedot on tallennettava järjestelmään toimivaltaisten oikeusviranomaisten pyynnöstä oleskelupaikan tai asuinpaikan tiedoksiantamista varten.

2. Pyydetty tiedot toimitetaan pyynnön esittäneelle sopimuspuolelle kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevien voimassa olevien yleissopimusten mukaisesti.

99 artikla

1. Henkilöitä tai ajoneuvoja koskevat tiedot tallennetaan järjestelmään ilmoituksen tehneen sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä noudattaen tarkkailua tai yksittäistä tarkastusta varten 5 kappaleen mukaisesti.

2. Tällainen ilmoitus voidaan tehdä rikosten selvittämiseksi ja yleisen turvallisuuden uhkien ehkäisemiseksi, mikäli

- a) on todisteita, joiden perusteella voidaan olettaa, että tämä henkilö suunnittelee tekevänsä tai tekee lukuisia ja erittäin törkeitä rikoksia; tai
- b) yleinen arvio tästä henkilöstä erityisesti hänen aiemmin tekemiensä rikosten perusteella antaa aihetta olettaa, että hän tekisi myös tulevaisuudessa erittäin törkeitä rikoksia.

3. Ilmoitus voidaan lisäksi tehdä kansallisen lainsäädännön mukaisesti valtion turvallisuudesta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä, kun konkreettiset todisteet antavat aihetta olettaa, että 4 kappaleessa tarkoitettuja tietoja tarvitaan asianomaisen henkilön valtion sisäiselle ja ulkoiselle turvallisuudelle aiheuttaman vakavan vaaran tai muiden vakavien vaarojen ehkäisemiseen. Ilmoituksen tekävän sopimuspuolen on neuvoteltava etukäteen muiden sopimuspuolten kanssa.

4. Tarkkailun osalta jäljempänä mainittuja tietoja voidaan kokonaan tai osittain kerätä ja toimittaa ilmoituksen tehneelle viranomaiselle kyseisen maan rajatarkastusten tai muiden, sen sisällä tehtävien poliisi- ja tullitarkastusten yhteydessä:

- a) henkilö tai ajoneuvo, josta on tehty ilmoitus, on löydetty;
- b) tarkastuksen paikka, aika tai syy;
- c) matkareitti tai matkan päämäärä;
- d) asianomaisen mukana olevat henkilöt tai auton matkustajat;
- e) käytetty ajoneuvo;
- f) kuljetetut tavarat;
- g) olosuhteet, joissa henkilö tai ajoneuvo on löydetty.

Näitä tietoja kerätessä on huolehdittava siitä, että tarkkailun salaisuutta ei vaaranneta.

5. Edellä 1 kappaleessa mainitun yksittäisen tarkastuksen yhteydessä henkilöt, ajoneuvot ja kuljetetut tavarat voidaan tarkastaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti 2 ja 3 kappaleessa tarkoitetun tavoitteen toteuttamiseksi. Jos jonkin sopimuspuolen laki ei salli yksittäistä tarkastusta, se muunnetaan automaattisesti tämän sopimuspuolen osalta tarkkailuksi.

6. Pyyntönsä vastaanottanut sopimuspuoli voi lisätä Schengenin tietojärjestelmän kansallisen osan tiedostossa olevaan ilmoitukseen maininnan siitä, että se kieltää toteutettavaan toimeen ryhtymisen tarkkailua tai yksittäistä tarkastusta varten tehdyn ilmoituksen mukaisesti, kunnes kyseinen maininta on poistettu. Maininta on poistettava viimeistään kaksikymmentäneljä tuntia ilmoituksen sisällyttämisen jälkeen, ellei sopimuspuoli kieltäydy pyydetystä toimenpiteestä oikeudellisin perustein tai erityisin tarkoituksenmukaisuuteen liittyvin perustein. Muut sopimuspuolet voivat toteuttaa ilmoituksessa pyydetyn toimenpiteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta kieltäytymismaininnan tai -päätöksen soveltamista.

100 artikla

1. Turvaamistoimenpiteen tai rikosprosessin todisteina takavarikoimisen vuoksi etsittäviin esineisiin liittyvät tiedot tallennetaan Schengenin tietojärjestelmään.

2. Jos tiedustelu osoittaa, että löydetystä esineestä on tehty ilmoitus, tämän todennut viranomainen ottaa yhteyttä ilmoituksen tehneeseen viranomaiseen sopiakseen tarvittavista toimista. Tässä tarkoituksessa voidaan toimittaa myös henkilötietoja tämän yleissopimuksen mukaisesti. Esineen löytänyt sopimuspuoli toteuttaa toimenpiteet kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

3. Seuraavat esineluokat ilmoitetaan:

- a) varastetut, kavalletut tai muutoin kadonneet moottoriajoneuvot, joiden sylinteri on yli 50 cc;
- b) varastetut, kavalletut tai muutoin kadonneet perävaunut ja asuntovaunut, joiden lastiton paino on yli 750 kg;
- c) varastetut, kavalletut tai muutoin kadonneet tuliaseet;
- d) varastetut, kavalletut tai muutoin kadonneet blanko-asiakirjat;
- e) annetut henkilöllisyystodistukset (passit, henkilöllisyystodistukset, ajokortit), jotka on varastettu, kavallettu tai jotka ovat muutoin kadonneet;
- f) setelit (rekisteröidyt setelit).

101 artikla

1. Pääsy Schengenin tietojärjestelmään tallennettuihin tietoihin sekä oikeus tehdä hakuja niihin suoraan on varattu ainoastaan viranomaisille, joilla on toimivalta

- a) rajatarkastuksiin;
- b) muihin poliisi- tai tullitarkastuksiin, joita tehdään kyseisen maan sisäpuolella, sekä niiden yhteensovittamiseen.

2. Lisäksi 96 artiklan mukaisesti tallennettuihin tietoihin voivat päästä sekä oikeutta tehdä niihin suoraan hakuja voivat käyttää viranomaiset, joiden tehtävänä on viisumien myöntäminen, keskusviranomaiset, joiden tehtävänä on viisumihakemusten tutkiminen, sekä toimivaltaiset viranomaiset, joiden tehtävänä on oleskelulupien myöntäminen ja tämän yleissopimuksen ulkomaalaislainsäädäntöön liittyvien, henkilöiden liikkumista koskevien määräysten soveltaminen. Pääsy tietoihin määräytyy kunkin sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

3. Käyttäjät voivat tehdä hakuja ainoastaan tiedoista, jotka ovat tarpeen niiden tehtävien suorittamiseksi.

4. Kukin sopimuspuoli toimittaa toimeenpanevalle komitealle luettelon toimivaltaisista viranomaisista, joilla on lupa hakea Schengenin tietojärjestelmään tallennettuja tietoja. Kunkin viranomaisen osalta ilmoitetaan niitä tietoja ja mihin tarkoitukseen ne voivat hakea.

3 LUKU

HENKILÖTIETOJEN SUOJAAMINEN JA TIETOSUOJA SCHENGENIN TIETOJÄRJESTELMÄSSÄ

102 artikla

1. Sopimuspuolet voivat käyttää 95—100 artiklassa määrättyjä tietoja ainoastaan tarkoituksiin, jotka on määrätty kullekin kyseisissä artikloissa tarkoitetulle ilmoitustyypille.

2. Tietoja voidaan kopioida ainoastaan teknisiin tarkoituksiin, jos tämä kopiointi on tarpeen 101 artiklassa tarkoitettujen viranomaisten suoraa hakua varten. Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta osasta ei voida kopioida muiden sopimuspuolten ilmoituksia muihin kansallisiin tiedostoihin.

3. Tämän yleissopimuksen 95—100 artiklassa tarkoitettujen ilmoitusten osalta voidaan 1 kappaleesta poiketen muuttaa ilmoitustyyppejä toiseksi ainoastaan, mikäli se on välttämätöntä yleistä järjestystä ja turvallisuutta uhkaavan vakavan vaaran tor-

jumiseksi, valtion turvallisuuteen liittyvien vakavien syiden vuoksi tai rangaistavan teon ehkäisemiseksi. Tätä varten on saatava ennakoita lupa ilmoituksen tehneeltä sopimuspuolelta.

4. Tietoja ei voida käyttää hallinnollisiin tarkoituksiin. Tästä poiketen 96 artiklan mukaisesti tallennettuja tietoja voidaan käyttää kunkin sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti ainoastaan 101 artiklan 2 kappaleesta johtuviin tarkoituksiin.

5. Edellä olevan 1—4 kappaleen vastaista tietojenkäyttöä pidetään väärinkäyttönä kunkin sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

103 artikla

Kukin sopimuspuoli varmistaa, että tiedostoa hallinnoiva viranomaisrekisteri keskimäärin joka kymmenennen henkilötietojen toimituksen Schengenin tietojärjestelmän kansalliseen osaan haun hyväksyttävyyden valvomiseksi. Rekisteröintiä voidaan käyttää ainoastaan tähän tarkoitukseen ja se hävitetään kuuden kuukauden kuluttua.

104 artikla

1. Ilmoitukseen sovelletaan ilmoituksen tehneen sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä, ellei tässä yleissopimuksessa ole määrätty ankarampia edellytyksiä.

2. Jollei tästä yleissopimuksesta muuta johdu, Schengenin tietojärjestelmän kansalliseen osaan otettuihin tietoihin sovelletaan kunkin sopimuspuolen lainsäädäntöä.

3. Jollei tästä yleissopimuksesta muuta johdu, noudatetaan ilmoituksessa pyydettyä toimenpidettä toteutettaessa pyydetyn toimenpiteen suorittavan sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä. Jos tässä yleissopimuksessa on erityisiä määräyksiä ilmoituksessa pyydetyn toimenpiteen suorittamisesta, määräytyy toimivalta sen toteuttamiseen pyynnön saaneen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti. Jos pyydettyä toimenpidettä ei voida suorittaa, pyynnön saaneen sopimuspuolen on ilmoitettava siitä viipymättä ilmoituksen tehneelle sopimuspuolelle.

105 artikla

Ilmoituksen tehnyt sopimuspuoli on vastuussa Schengenin tietojärjestelmään liitettyjen tietojen paikkansapitävyydestä, ajantasaisuudesta ja laillisuudesta.

106 artikla

1. Ainoastaan ilmoituksen tehneellä sopimuspuolella on lupa muuttaa, täydentää, korjata tai poistaa tallettamiaan tietoja.

2. Jos yhdellä sopimuspuolella, joka ei ole tehnyt ilmoitusta, on todisteita, jotka antavat aiheita olettaa, että jossain tiedossa on asiavirhe tai että se on oikeudettomasti tallennettu, se ilmoittaa asiasta mahdollisimman pian ilmoituksen tehneelle sopimuspuolelle, jonka on tarkistettava tieto ja tarvittaessa korjattava tai poistettava se viipymättä.

3. Jos sopimuspuolet eivät pääse yksimielisyyteen, se sopimuspuoli, jolta ilmoitus ei ole peräisin, alistaa tapauksen 115 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettun yhteisen valvontaviranomaisen harkittavaksi.

107 artikla

Kun henkilöstä on jo tehty ilmoitus Schengenin tietojärjestelmään, sopimuspuoli, joka tekee uuden ilmoituksen, sopii ilmoitusten tallettamisesta sen sopimuspuolen kanssa, joka on tehnyt ensimmäisen ilmoituksen. Tätä varten sopimuspuolet voivat myös antaa yleisiä määräyksiä.

108 artikla

1. Kukin sopimuspuolelta nimeää keskusviranomaisen, joka vastaa Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta osasta.

2. Kukin sopimuspuolelta toimittaa ilmoituksensa tämän viranomaisen välityksellä.

3. Mainittu viranomais on vastuussa Schengenin tietojärjestelmän kansallisen osan moitteettomasta toiminnasta ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, joilla varmistetaan tämän yleissopimuksen määräysten noudattaminen.

4. Sopimuspuolet ilmoittavat tallettajan kautta toisilleen 1 kappaleessa tarkoitettun viranomaisen.

109 artikla

1. Henkilön oikeus saada tieto Schengenin tietojärjestelmään tallennetuista itseään koskevista tiedoista määräytyy sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan, jossa kyseinen henkilö käyttää oikeuttaan. Jos kansallinen lainsäädäntö niin määrää, 114 artiklan 1 kappaleessa määrätty kansallinen valvontaviran-

omainen päättää, luovutetaanko tiedot ja minkälaisin menettelyin. Sopimuspuoli, joka ei ole tehnyt ilmoitusta, voi luovuttaa tietoja ainoastaan, jos se on antanut ilmoituksen tehneelle sopimuspuolelle ennakolta tilaisuuden esittää kantansa.

2. Tietojen luovuttamisesta asianomaiselle kieltäydytään, mikäli se on välttämätöntä ilmoituksessa mainitun oikeudellisen toimenpiteen suorittamiseksi tai muiden henkilöiden oikeuksien tai vapauksien suojelemiseksi. Tietojen toimittaminen on salaisen tarkkailun tapauksessa kiellettyä kaikissa tapauksissa ilmoitusjakson aikana.

110 artikla

Jokainen henkilö voi saattaa asiavirheitä sisältävät itseään koskevat tiedot oikaistaviksi tai oikeudettomasti tallennetut itseään koskevat tiedot poistettaviksi.

111 artikla

1. Jokainen henkilö voi kunkin sopimuspuolen alueella saattaa kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltaisen tuomioistuimen tai viranomaisen ratkaistavaksi vaatimuksen itseään koskevan tiedon oikaisemiseksi, poistamiseksi, tiedoksiasaamiseksi tai vahingonkorvauksen vaatimiseksi.

2. Sopimuspuolet sitoutuvat keskenään panemaan täytäntöön 1 kappaleessa tarkoitettujen tuomioistuinten tai viranomaisten tekemiä lopullisia päätöksiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 116 artiklan määräysten soveltamista.

112 artikla

1. Schengenin tietojärjestelmään henkilöiden tutkintaa varten tallennetut henkilötiedot säilytetään ainoastaan sen ajan, joka on tarpeen siihen tarkoitukseen, jota varten ne on toimitettu. Ilmoituksen tehneen sopimuspuolen on tutkittava niiden säilyttämistarve viimeistään kolmen vuoden kuluttua niiden liittämistä. Tämä määräaika on 99 artiklassa tarkoitettujen ilmoitusten osalta yksi vuosi.

2. Tarvittaessa kukin sopimuspuolista vahvistaa tutkimiselle lyhyemmät määräajat kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

3. Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikkö ilmoittaa automaattisesti ilmoituksen tehneelle sopimuspuolelle tietueen poistamisesta antaen kuukauden varoitusajan.

4. Ilmoituksen tehnyt sopimuspuoli voi tutkimiselle asetetun määräajan kuluessa päättää säilyttävänsä ilmoituksen, jos säilyttäminen on välttämätöntä ilmoituksen taustalla oleviin tarkoituksiin. Ilmoituksen pidentämisestä on ilmoitettava teknisen tuen yksikölle. Pidennettyyn ilmoitukseen sovelletaan 1 kappaleen määräyksiä.

113 artikla

1. Muita kuin 112 artiklassa tarkoitettuja tietoja säilytetään enintään kymmenen vuotta. Myönnettyihin henkilötodistuksiin ja rekisteröityihin seteleihin liittyviä tietoja säilytetään enintään viisi vuotta ja moottoriajoneuvoihin, perävaunuihin ja asuntovaunuihin liittyviä tietoja enintään kolme vuotta.

2. Poistettuja tietoja säilytetään vielä vuoden ajan teknisen tuen yksikössä. Tämän jakson aikana niitä voidaan käyttää ainoastaan tarkastettaessa jälkikäteen niiden paikkansapitävyyttä ja niiden liittämisen oikeudellisuutta. Sen jälkeen ne on tuhottava.

114 artikla

1. Kukin sopimuspuoli nimeää valvontaviranomaisen, joka vastaa kansallista lakia noudattaen Schengenin tietojärjestelmän kansallisen osan tiedoston itsenäisestä valvonnasta ja sen tarkistamisesta, että Schengenin tietojärjestelmään tallennettuja tietoja ei käsitellä eikä käytetä asianomaisen henkilön oikeuksien vastaisesti. Tätä varten valvontaviranomainen pääsee Schengenin tietojärjestelmän kansallisen osan tiedostoon.

2. Jokaisella henkilöllä on oikeus pyytää valvontaviranomaisia tarkistamaan itseään koskevat tiedot, jotka on liitetty Schengenin tietojärjestelmään, sekä tarkistamaan, mihin näitä tietoja on käytetty. Tämä oikeus määräytyy sen sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jolle pyyntö on esitetty. Jos toinen sopimuspuoli on liittänyt tiedot järjestelmään, tarkistus tehdään kiinteässä yhteistyössä tämän sopimuspuolen valvontaviranomaisen kanssa.

115 artikla

1. Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön valvontaa varten perustetaan yhteinen valvontaviranomainen, jossa on kaksi edustajaa kustakin kansallisesta valvontaviranomaisesta. Kullakin sopimuspuolella on yksi ääni. Valvonta suoritetaan tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti, 28 päivänä tammikuuta 1981 yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehdyn Euroopan neuvoston sopimuksen määräysten mukaisesti, ottaen huomioon 17 päivänä syyskuuta 1987 Euroopan neuvoston ministerikomitean antaman suosituksen R (87) 15 henkilötietojen käytön sääntelemiseksi poliisialalla, ja teknisen tuen yksiköstä vastaavan sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Yhteisen valvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa, että Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikkö soveltaa tämän yleissopimuksen määräyksiä oikein. Tätä varten se pääsee teknisen tuen yksikön tiedostoon.

3. Yhteisellä valvontaviranomaisella on lisäksi toimivalta tutkia Schengenin tietojärjestelmän toimintaan liittyviä käyttö- ja tulkintakysymyksiä, sopimuspuolten kansallisten valvontaviranomaisten toteuttamaan itsenäiseen valvontaan tai järjestelmään pääsyä koskevan itsenäisen oikeuden käyttämiseen liittyviä kysymyksiä sekä valmistella yhteisiä ehdotuksia todettujen ongelmien ratkaisemiseksi.

4. Yhteisen valvontaviranomaisen laatimat raportit toimitetaan elimille, joille kansalliset valvontaviranomaiset toimittavat omat raporttinsa.

116 artikla

1. Kukin sopimuspuoli on vastuussa kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kaikista vahingoista, joita on aiheutunut henkilölle Schengenin tietojärjestelmän kansallisen tiedoston käytöstä. Näin on myös silloin, kun vahingot on aiheuttanut ilmoituksen tehnyt sopimuspuoli, joka on tallentanut järjestelmään asiavirheitä sisältäviä tietoja tai joka on tallentanut järjestelmään tietoja oikeudettomasti.

2. Jos sopimuspuoli, joka on joutunut tällaiseen vastuuseen, ei ole ilmoituksen tehnyt sopimuspuoli, viimeksi mainitun on korvattava pyynnöstä suoritettu korvaus, ellei pyynnön vastaanottanut sopimuspuoli ole käyttänyt tietoja tämän yleissopimuksen vastaisesti.

117 artikla

1. Tämän osaston mukaisesti toimitettavien henkilötietojen automaattisen tietojenkäsittelyn osalta kukin sopimuspuoli toteuttaa viimeistään tämän sopimuksen tullessa voimaan kansalliset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen sellaisen henkilötietojen suojelutason toteuttamiseksi, joka on vähintään samanlainen kuin 28 päivänä tammikuuta 1981 yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehdyn Euroopan neuvoston sopimuksen periaatteista johtuva suojelutaso, noudattaen 17 päivänä syyskuuta 1987 Euroopan neuvoston ministerikomitean antamaa suositusta R (87) 15 henkilötietojen käytön rajoittamiseksi poliisialalla.

2. Henkilötietoja voidaan toimittaa tämän osaston mukaisesti vasta sen jälkeen, kun 1 kappaleessa määrätyt henkilötietojen suojelua koskevat määräykset ovat tulleet voimaan niiden sopimuspuolten alueella, joita tietojen toimittaminen koskee.

118 artikla

1. Kukin sopimuspuoli sitoutuu toteuttamaan Schengenin tietojärjestelmän kansallisen osan suhteen toimenpiteet, joilla pystytään

a) estämään kaikkia henkilöitä, joilla ei ole siihen lupaa, pääsemään laitoksiin, joita käytetään henkilötietojen käsittelyyn (sisäänkäynnin valvonta);

b) estämään se, että tietovälineitä voidaan lukea, kopioida, muuttaa tai viedä pois henkilön toimesta, jolla ei ole siihen lupaa (tietovälineiden valvonta);

c) estämään henkilötietojen lisääminen järjestelmään ilman lupaa sekä järjestelmään liitettyjen henkilötietojen tiedoksi-saaminen, muuttaminen ja poistaminen ilman lupaa (tietueiden järjestelmään liittämisen valvonta);

d) estämään se, että henkilöt, joilla ei ole siihen lupaa, pääsisivät käyttämään automaattisen tietojenkäsittelyn järjestelmiä tiedonsiirtolaitteiden avulla (käytön valvonta);

e) varmistamaan, että käytettäessä automaattisen tietojenkäsittelyn järjestelmää henkilöt, joilla on lupa käyttää sitä, pääsevät ainoastaan niiden toimivaltaan kuuluviin tietoihin (pääsyn valvonta);

f) varmistamaan, että on mahdollista tarkistaa ja todeta, mille elimille tiedonsiirtolaitokset voivat toimittaa henkilötietoja (tiedonsiirron valvonta);

g) varmistamaan, että on mahdollista tarkistaa ja todeta jälkikäteen, mitä henkilötietoja on lisätty automaattisen tietojenkäsittelyn järjestelmiin ja millä hetkellä ja kenen toimesta niitä on lisätty (lisäämisen valvonta);

h) estämään se, että tietoja voidaan lukea, kopioida, muuttaa tai poistaa ilman lupaa henkilötietojen siirron ja tietovälineiden kuljetuksen yhteydessä (kuljetuksen valvonta).

2. Kunkin sopimuspuolen on toteutettava erityisiä toimenpiteitä varmistaa tietojen suojan siirrettäessä tietoja sopimuspuolten alueen ulkopuolisiin laitoksiin. Näistä toimenpiteistä on ilmoitettava yhteiselle valvontaviranomaiselle.

3. Kukin sopimuspuoli voi nimetä Schengenin tietojärjestelmän kansallisen osan tietojen käsittelyyn ainoastaan henkilöitä, jotka on siihen koulutettu ja jotka ovat turvavalvonnan alaisia.

4. Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksiköstä vastaava sopimuspuoli toteuttaa sen osalta 1—3 kappaleessa määrätyt toimenpiteet.

4 LUKU

SCHENGENIN TIETOJÄRJESTELMÄN KUSTANNUSTEN
JAKAMINEN

119 artikla

1. Sopimuspuolet vastaavat yhdessä edellä 92 artiklan 3 kappaleessa tarkoitetun teknisen tuen yksikön perustamis- ja käyttökustannuksista, mukaan lukien kaapelointikustannukset

Schengenin tietojärjestelmän kansallisten osien yhdistämiseksi teknisen tuen yksikköön. Kunkin sopimuspuolen osuus määritetään sen kutakin sopimuspuolta koskevan arvon perusteella, jota sovelletaan arvonalisäveron yhdenmukaisessa taksoituksessa, yhteisöjen omien varojen järjestelmästä 24 päivänä kesäkuuta 1988 tehdyn Euroopan yhteisöjen neuvoston päätöksen 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan merkityksessä.

2. Kukin sopimuspuoli vastaa itse Schengenin tietojärjestelmän kansallisen osan perustamis- ja käyttökustannuksista.

V OSASTO

KULJETUS JA TAVAROIDEN LIIKKUMINEN

120 artikla

1. Sopimuspuolet valvovat yhdessä, etteivät niiden säännökset, määräykset ja hallinnolliset määräykset estä perusteettomasti tavaroiden liikkumista sisärajoilla.

2. Sopimuspuolet helpottavat tavaroiden liikkumista sisärajoilla siten, että kieltoihin ja rajoituksiin liittyvät muodollisuudet suoritetaan tullattaessa tavaroita kulutukseen saattamista varten. Asianomaisen valinnan mukaan tämä tullaus voidaan suorittaa maan rajojen sisällä tai sisärajoilla. Sopimuspuolet pyrkivät edistämään maan rajojen sisäpuolella tapahtuvaa tullausta.

3. Siinä määrin kuin 2 kappaleessa tarkoitettuja helpotuksia ei tietyillä aloilla voida toteuttaa kokonaisuudessaan tai osittain, sopimuspuolet pyrkivät toteuttamaan niiden edellytykset keskenään tai Euroopan yhteisöjen puitteissa.

Tätä kappaletta sovelletaan erityisesti valvottaessa kuljetuslupiin ja kuljetusvälineitä koskeviin teknisiin tarkastuksiin, eläinlääkärintarkastuksiin ja eläintauteja koskeviin eläinlääkärintarkastuksiin, eläinten terveyttä koskeviin eläinlääkärintarkastuksiin, kasvien terveyttä koskeviin tarkastuksiin sekä vaarallisten tavaroiden ja jätteiden kuljetuksia koskeviin tarkastuksiin liittyviä säännöksiä.

4. Sopimuspuolet pyrkivät yhdenmukaistamaan muodollisuudet, jotka liittyvät tavaroiden liikkumiseen ulkorajoilla, ja valvomaan niiden noudattamista yhdenmukaisten periaatteiden mukaisesti. Tässä tarkoituksessa sopimuspuolet tekevät tiivistä yhteistyötä toimeenpanevassa komiteassa, Euroopan yhteisöjen puitteissa ja muissa kansainvälisissä elimissä.

121 artikla

1. Sopimuspuolet luopuvat, yhteisön oikeutta noudattaen, yhteisön oikeudessa tietyille kasveille ja kasvituotteille säädettyjen kasvien terveystodistusten tarkastuksista sekä kasvinterveystarkastuksista ja niitä koskevien todistusten esittämisvelvollisuudesta.

Toimeenpaneva komitea antaa luettelon kasveista ja kasvituotteista, joihin sovelletaan ensimmäisessä virkkeessä määrättyä helpotusta. Se voi muuttaa tätä luetteloa ja vahvistaa muutoksen voimaantulopäivän. Sopimuspuolet tiedottavat toisilleen toteutetuista toimenpiteistä.

2. Jos haitallisten eliöiden maahantulon tai leviämisen vaara uhkaa, sopimuspuoli voi pyytää yhteisön oikeudessa säädettyjen tarkastustoimien väliaikaista uudelleen käyttöön ottamista ja panna ne täytäntöön. Se ilmoittaa tästä välittömästi muille sopimuspuolille kirjallisesti mainiten päätöksensä johtaneet syyt.

3. Kasviterveystodistuksen käyttöä voidaan jatkaa lajien suojelua koskevan lainsäädännön nojalla vaadittavana todistuksena.

4. Toimivaltainen viranomainen toimittaa pyynnöstä kasvien terveystodistuksen, kun lähetys on tarkoitettu osittain tai kokonaan uudelleenvientiin, sillä edellytyksellä että kasvinsuojeluväitteiksi noudatetaan kyseisten kasvien tai kasvituotteiden osalta.

122 artikla

1. Sopimuspuolet vahvistavat yhteistyötään vaarallisten aineiden kuljetusten turvallisuuden varmistamiseksi ja sitoutuvat yhdenmukaistamaan voimassa olevien kansainvälisten yleissopimusten mukaisesti annetut kansalliset määräykset. Lisäksi ne sitoutuvat nykyisen turvallisuustason säilyttämiseksi erityisesti seuraaviin tavoitteisiin:

- a) kuljettajien ammattitaitoa koskevien vaatimusten yhdenmukaistaminen;
- b) kuljetuksen aikana ja yrityksissä tapahtuvien tarkastusten menetelyjen ja tiheyden yhdenmukaistaminen;
- c) rikosluokitusten ja niihin sovellettaviin rangaistuksiin liittyvien lainmääräysten yhdenmukaistaminen;

d) toteutettuja toimenpiteitä ja tehtyjä tarkastuksia koskevien tietojen ja kokemusten säännöllinen vaihtaminen.

2. Sopimuspuolet tehostavat yhteistyötään valvoakseen vaarallisten ja vaarattomien jätteiden siirtoja sisärajojen yli.

Tässä tarkoituksessa ne pyrkivät päättämään yhteisestä kannasta, joka koskee vaarallisten jätteiden siirron valvontaa ja järjestämistä koskevien yhteisön direktiivien muutoksia, ja laatimaan vaarattomia jätteitä koskevia yhteisön säädöksiä tarkoituksenaan luoda riittävä infrastruktuuri niiden hävittämistä varten ja laatia yhdenmukaistetut hävittämistä koskevat normit korkealla tasolla.

Ennen vaarattomia jätteitä koskevan yhteisön lainsäädännön antamista näiden jätteiden siirtoa koskevat tarkastukset tehdään sellaista erityismenettelyä noudattaen, joka mahdollistaa tarkastuksen suorittamisen niiden käsittelyn aikana määräaikaissa.

Edellä olevan 1 kappaleen 2 virkkeen määräyksiä sovelletaan samoin tähän kappaleeseen.

123 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat neuvottelemaan keskenään poistaakseen välillään tällä hetkellä voimassa olevan velvoitteen luvan hankkimisesta vietäessä strategisia teollisuustuotteita ja -teknologiaa ja tarvittaessa korvaamaan mainitun luvan joustavalla menettelyllä, kun ensimmäisenä ja lopullisena määränä on sopimuspuoli.

Näiden neuvottelujen perusteella ja tarpeelliseksi osoittautuvien tarkastusten tehokkuuden varmistamiseksi sopimuspuolet pyrkivät yhteensovitusmenettelyn mukaisesti läheisesti yhteistyötä tehden suorittamaan hyödyllisen tiedon vaihtoa kansallisen lainsäädännön huomioon ottaen.

126 artikla

1. Tämän yleissopimuksen mukaisesti toimitettavien henkilötietojen automaattisen tietojenkäsittelyn osalta kukin sopimuspuoli toteuttaa viimeistään tämän sopimuksen tullessa voimaan kansalliset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen sellaisen henkilötietojen suojelutason toteuttamiseksi, joka on vähintään yhtä korkea kuin 28 päivänä tammikuuta 1981 yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen periaatteista johtuva suojelutaso.

2. Kun kyseessä ovat muut tuotteet kuin 1 kappaleessa tarkoitetut strategiset teollisuustuotteet ja -teknologia, sopimuspuolet pyrkivät toisaalta toteuttamaan vientimuodollisuudet maan rajojen sisäpuolella ja toisaalta yhdenmukaistamaan tarkastusmenettelynsä.

3. Edellä olevissa 1 ja 2 kappaleessa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti sopimuspuolet sitoutuvat neuvottelemaan muiden asianomaisten osapuolten kanssa.

124 artikla

Matkustajaliikenteen tavaratarkastusten määrä ja tiheys sisärajoilla on laskettava mahdollisimman alhaiselle tasolle. Niiden lisävähennykset ja lopullinen poistaminen riippuvat matkustajille sallittujen tullittomien määrien asteittaisesta lisääntymisestä sekä rajan ylittäviin matkustajiin sovellettavien määräysten tulevasta kehityksestä.

125 artikla

1. Sopimuspuolet sopivat järjestelyistä koskien yhteysvirkamiesten lähettämistä tullihallinnoistaan.

2. Yhteysvirkamiesten lähettämisen tarkoituksena on edistää ja nopeuttaa yhteistyötä sopimuspuolten välillä yleensä, erityisesti olemassa olevien yleissopimusten sekä keskinäistä avunantoa koskevien yhteisön säädösten puitteissa.

3. Yhteysvirkamiesten tehtävät ovat luonteeltaan neuvoa-antavia ja avustavia. Heillä ei ole valtuuksia ryhtyä omasta aloitteestaan tullihallinnollisiin toimenpiteisiin. He antavat tietoja ja suorittavat tehtävänsä niiden ohjeiden mukaisesti, jotka lähettävä sopimuspuoli on heille antanut.

VI OSASTO

HENKILÖTIETOJEN SUOJA

2. Henkilötietoja voidaan toimittaa tämän yleissopimuksen mukaisesti vasta sen jälkeen, kun 1 kappaleessa määrätty henkilötietojen suojelua koskevat määräykset ovat tulleet voimaan niiden sopimuspuolten alueella, joita tietojen toimittaminen koskee.

3. Lisäksi tämän yleissopimuksen mukaisesti toimitettavien henkilötietojen automaattisen tietojenkäsittelyn osalta sovelletaan seuraavia määräyksiä:

a) vastaanottava sopimuspuoli voi käyttää tietoja ainoastaan sellaisiin tarkoituksiin, joihin tällaisia tietoja tässä yleissoppi-

- muksessa on määrätty toimitettavaksi; tietojen käyttö muihin tarkoituksiin on mahdollista ainoastaan tiedot toimittaneen sopimuspuolen ennalta antaman luvan perusteella ja vastaanottavan sopimuspuolen lainsäädäntöä noudattaen; lupa voidaan antaa ainoastaan, jos tiedot toimittaneen sopimuspuolen kansallinen lainsäädäntö tämän sallii;
- b) tietoja voivat käyttää ainoastaan viranomaiset ja tuomioistuimet, jotka suorittavat a kohdassa mainittuihin tarkoituksiin liittyviä tehtäviä;
- c) tiedot toimittaneen sopimuspuolen on valvottava niiden oikeellisuutta; jos se toteaa omasta aloitteestaan tai asianomaisen henkilön pyynnön perusteella, että tiedot ovat virheellisiä tai ettei niitä olisi pitänyt toimittaa tai hankkia, on sen ilmoitettava tästä vastaanottaville sopimuspuolille välittömästi; viimeksi mainitun tai mainittujen on korjattava tai tuhottava tiedot tai todettava, etteivät tiedot ole oikeellisia tai ettei niitä olisi tullut toimittaa;
- d) sopimuspuoli ei voi vedota välttääkseen kansallisen lainsäädäntönsä mukaisen vastuunsa suhteessa asianomistajaan siihen, että toinen sopimuspuoli on toimittanut virheellisiä tietoja; jos vastaanottavalta sopimuspuolelta vaaditaan korvauksia toimitettujen virheellisten tietojen käytöstä, korvaa tiedot toimittanut sopimuspuoli vastaanottavan sopimuspuolen suorittamat korvaukset kokonaisuudessaan;
- e) henkilötietojen toimittaminen ja vastaanottaminen on merkittävä tiedostoon, josta ne ovat peräisin, ja tiedostoon, johon ne on sisällytetty;
- f) 115 artiklassa tarkoitettu yhteinen valvontaviranomainen voi sopimuspuolen pyynnöstä antaa lausuntonsa tämän artiklan soveltamiseen ja tulkintaan liittyvistä kysymyksistä.
4. Tätä artiklaa ei sovelleta II osaston 7 luvussa ja IV osastossa määrättyjen tietojen toimittamiseen. Edellä olevaa 3 kappaletta ei sovelleta III osaston 2, 3, 4 ja 5 luvussa määrättyjen tietojen toimittamiseen.
2. Kun toinen sopimuspuoli toimittaa muissa kuin 126 artiklan 1 kappaleessa tai tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitetuissa tapauksissa henkilötietoja tämän yleissopimuksen mukaisesti, sovelletaan 126 artiklan 3 kappaletta e alakohdtaa lukuun ottamatta. Lisäksi sovelletaan seuraavia määräyksiä:
- a) henkilötietojen toimittaminen ja vastaanottaminen merkitään kirjallisesti; tätä veloitetta ei sovelleta, kun tietojen merkitsemiseen ei ole tarvetta niiden käyttämiseksi, erityisesti, kun tietoja ei käytetä tai niitä käytetään erittäin vähäisessä määrin;
- b) vastaanottava sopimuspuoli takaa toimitettujen tietojen käytölle ainakin vastaavan suojan kuin sen kansallisessa lainsäädännössä vastaaville tiedoille määrätty suoja;
- c) päätös henkilöä koskevien tietojen luovuttamisesta asianomaiselle ja sen ehdoista tehdään sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jolle pyyntö esitetään.
3. Tätä artiklaa ei sovelleta II osaston 7 luvussa, III osaston 2, 3, 4 ja 5 luvussa ja IV luvussa määrättyjen tietojen toimittamiseen.

128 artikla

1. Tässä yleissopimuksessa määrätty henkilötietojen toimittaminen voi tapahtua ainoastaan, jos toimituksen koskevat sopimuspuolet ovat nimenneet kansallisen valvontaviranomaisen valvomaan itsenäisesti 126 ja 127 artiklan määräysten ja niiden mukaisesti annettujen määräysten noudattamista tietojen henkilötietojen osalta.

2. Mikäli sopimuspuoli on nimennyt kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti valvontaviranomaisen valvomaan itsenäisesti yhdellä tai useammalla alalla tiedostoon tallentamattomien tietojen suoja koskevien tietosuojamääräysten noudattamista, kyseinen sopimuspuoli nimeää tämän saman viranomaisen valvomaan tämän osaston määräysten noudattamista kyseisillä aloilla.

3. Tätä artiklaa ei sovelleta II osaston 7 luvussa ja III osaston 2, 3, 4 ja 5 luvussa määrättyjen tietojen toimittamiseen.

127 artikla

1. Kun sopimuspuoli toimittaa henkilötietoja tämän yleissopimuksen määräysten perusteella, sovelletaan 126 artiklan määräyksiä automatisoimattomasta tiedosta peräisin olevien tietojen toimittamiseen ja niiden sisällyttämiseen automatisoimattomaan tiedostoon.

129 artikla

Edellä olevan III osaston 1 luvun mukaisesti toimitettavien henkilötietojen osalta sopimuspuolet sitoutuvat toteuttamaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 126 ja 127 artiklan soveltamista, sellaisen henkilötietojen suojelutason, joka noudattaa Euroopan neuvoston ministerikomitean 17 päivänä syyskuuta

1987 antamaa suositusta R (87) 15 henkilötietojen käytön rajoittamiseksi poliisialalla. Lisäksi 46 artiklan mukaisten toimistusten osalta sovelletaan seuraavia määräyksiä:

- a) vastaanottava sopimuspuoli voi käyttää tietoja ainoastaan sellaisiin tarkoituksiin, jotka ne toimittanut sopimuspuoli on osoittanut, ja tämän sopimuspuolen asettamia ehtoja noudattaen;
- b) tietoja voidaan toimittaa ainoastaan poliisilaitoksille ja -viranomaisille; tietoja voidaan toimittaa muille laitoksille ainoastaan ne toimittaneen sopimuspuolen ennalta myöntämällä luvalla;

- c) vastaanottava sopimuspuoli tiedottaa pyynnöstä tiedot toimittaneelle sopimuspuolelle näiden käytöstä ja toimitettujen tietojen pohjalta saaduista tuloksista.

130 artikla

Jos henkilötiedot välitetään 47 artiklassa tai 125 artiklassa tarkoitettun yhteyshenkilön välityksellä, tämän osaston määräyksiä sovelletaan vasta silloin, kun tämä yhteyshenkilö toimittaa nämä tiedot sille sopimuspuolelle, joka on lähettänyt hänet toisen sopimuspuolen alueelle.

VII OSASTO

TOIMEENPANEVA KOMITEA

131 artikla

1. Tämän yleissopimuksen soveltamista varten sopimuspuolet perustavat toimeenpanevan komitean.
2. Tähän yleissopimukseen perustuvan toimivaltansa lisäksi toimeenpanevan komitean yleisenä tehtävänä on valvoa tämän yleissopimuksen oikeata soveltamista.

132 artikla

1. Kullakin sopimuspuolella on yksi paikka toimeenpanevasa komiteassa. Sopimuspuolta edustaa komiteassa tämän yleissopimuksen täytäntöönpanosta vastaava ministeri; tämän apuna voi olla tarpeellisia asiantuntijoita, jotka voivat osallistua keskusteluihin.

2. Toimeenpaneva komitea tekee päätöksensä yksimielisesti. Se laatii omat menettelysääntönsä; tässä yhteydessä se voi määrätä kirjallisesta menettelystä päätöksiä tehtäessä.

3. Sopimuspuolen edustajan pyynnöstä voidaan lopullista päätöksentekoa päätösesityksestä lykätä enintään kahdella kuukaudella päätösesityksen tekemisestä.

4. Toimeenpaneva komitea voi asettaa päätösten valmistelua tai muita tehtäviä varten työryhmiä, jotka koostuvat sopimuspuolten hallinnonalojen edustajista.

133 artikla

Toimeenpaneva komitea kokoontuu vuorollaan kunkin sopimuspuolen alueella. Se kokoontuu niin usein, kuin sen tehtävien toteuttaminen edellyttää.

VIII OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

134 artikla

Tämän yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan ainoastaan siltä osin kuin ne ovat yhteisöoikeuden mukaisia.

135 artikla

Tämän yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan, jollei muuta johdu Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdystä pakolaisten oikeusasemaa koskevasta yleissopimuksesta, sellaisena kuin se on muutettuna New Yorkissa 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä pöytäkirjalla.

136 artikla

1. Sopimuspuolen, joka aikoo neuvotella kolmannen valtion kanssa rajatarkastuksista, on ilmoitettava siitä riittävän ajoissa muille sopimuspuolille.

2. Mikään sopimuspuoli ei saa tehdä yhden tai useamman kolmannen valtion kanssa sopimuksia rajatarkastusten yksinkertaistamisesta tai poistamisesta ilman muilta sopimuspuoilta sitä ennen saatua suostumusta. Edellä sanottu ei vaikuta Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden oikeuteen tehdä yhdessä tällaisia sopimuksia.

3. Edeltävän 2 kappaleen määräyksiä ei sovelleta paikallista rajaliikennettä koskeviin sopimuksiin, mikäli nämä sopimukset noudattavat 3 artiklan 1 kappaleen nojalla vahvistettuja poikkeuksia ja menettelyjä.

137 artikla

Tähän yleissopimukseen ei voi tehdä varauksia lukuun ottamatta 60 artiklassa mainittuja varauksia.

138 artikla

Tämän yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan Ranskan tasavallan osalta ainoastaan Ranskan tasavallan Euroopan puoleiseen alueeseen.

Tämän yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan Alankomaiden kuningaskunnan osalta ainoastaan Alankomaiden kuningaskunnan Euroopassa sijaitsevaan alueeseen.

139 artikla

1. Tämä yleissopimus on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan Luxemburgin suurherttuakunnan hallituksen huostaan. Se ilmoittaa tallettamisesta kaikille sopimuspuolille.

2. Tämä yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeinen ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu. Toimeenpanevan komitean perustamiseen, sen toimiin ja toimivaltaan liittyviä määräyksiä sovelletaan tämän yleissopimuksen tultua voimaan. Muita määräyksiä sovelletaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan.

3. Luxemburgin suurherttuakunnan hallitus ilmoittaa voimaantuloapäivän kaikille sopimuspuolille.

140 artikla

1. Jokainen Euroopan yhteisöjen jäsenvaltio voi liittyä tämän yleissopimuksen osapuoleksi. Liittymisen edellytyksenä on kyseisen valtion ja sopimuspuolten välinen sopimus.

2. Sekä liittyvän valtion että jokaisen sopimuspuolen on ratifioitava tai hyväksyttävä kyseinen sopimus. Se tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeinen ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu.

141 artikla

1. Jokainen sopimuspuoli voi tehdä tallettajalle ehdotuksen tämän yleissopimuksen muuttamisesta. Tallettaja toimittaa tämän ehdotuksen muille sopimuspuolille. Sopimuspuolet tarkastelevat jonkin sopimuspuolen pyynnöstä uudelleen tämän yleissopimuksen määräyksiä, jos se katsoo tämän yleissopimuksen voimaantulohetkellä vallinneiden olosuhteiden muuttuneen olennaisesti.

2. Sopimuspuolet vahvistavat tämän yleissopimuksen muutokset yhteisellä sopimuksella.

3. Muutokset tulevat voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeinen ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu.

142 artikla

1. Kun Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden välillä sovitaan sellaisen alueen toteuttamisesta, jolla ei ole sisäisiä rajoja, sopimuspuolet sopivat edellytyksistä, joiden vallitessa tämän sopimuksen määräykset korvataan tai niitä muutetaan edellä tarkoitettujen sopimusten vastaavien määräysten mukaisesti.

Sopimuspuolet ottavat tätä varten huomioon, että tässä yleissopimuksessa voidaan määrätä edellä tarkoitettujen sopimusten määräyksistä seuraavaa yhteistyötä pidemmälle menevästä yhteistyöstä.

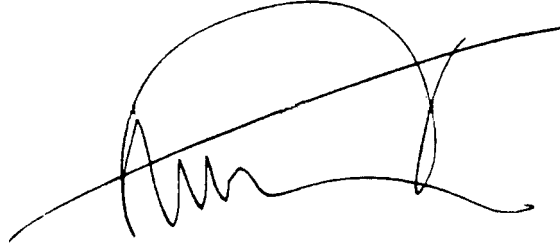
Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden välillä tehtyjen sopimusten vastaiset määräykset on kaikissa tapauksissa mukautettava.

2. Sopimuspuolten tarpeelliseksi katsomat tämän yleissopimuksen muutokset on ratifioitava tai hyväksyttävä. Edeltävän 141 artiklan 3 kappaleen määräystä sovelletaan, edellyttäen, että muutokset eivät tule voimaan ennen kyseisten Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden välisten yleissopimusten voimaantuloa.

Tämän vakuudeksi alla mainitut ovat asianmukaisesti siihen valtuutettuina allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Schengenissä 19 päivänä kesäkuuta 1990 yhtenä saksan-, ranskan- ja hollanninkielisenä kappaleena, jonka kaikki kolme tekstiä ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Luxemburgin suurherttuakunnan hallituksen arkistoon. Se toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen kullekin sopimuspuolelle.

Belgian kuningaskunnan hallituksen puolesta

Saksan liittotasavallan hallituksen puolesta

Ranskan tasavallan hallituksen puolesta

Luxemburgin suurherttuakunnan hallituksen puolesta

Alankomaiden kuningaskunnan hallituksen puolesta

A. Koster

PÄÄTÖSASIAKIRJA

Tarkastusten asteittaisesta poistamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen allekirjoitushetkellä sopimuspuolet ovat hyväksyneet seuraavat julistukset:

1. Yhteinen julistus 139 artiklasta

Allekirjoittaneet valtiot ilmoittavat toisilleen jo ennen yleissopimuksen voimaantuloa kaikista olosuhteista, joilla on merkitystä yleissopimuksessa tarkoitetuille asioille ja sen voimaansaattamiselle.

Yleissopimus saatetaan voimaan vasta kun yleissopimuksen soveltamisen edellytykset on täytetty allekirjoittajavaltioissa ja kun tarkastukset ulkorajoilla on toteutettu.

2. Yhteinen julistus 4 artiklasta

Sopimuspuolet sitoutuvat tekemään kaikkensa noudattaakseen tätä määräaikaan samanaikaisesti ja estääkseen turvallisuuden heikkenemisen. Ennen 31 päivää joulukuuta 1992 toimeenpaneva komitea tutkii, mitkä edistysaskeleet ovat toteutuneet. Alankomaiden kuningaskunta korostaa, että määräaikaan liittyviä ongelmia ei voida sulkea pois tietyllä lentokentällä, mutta ne eivät aiheuta puutteita turvallisuuteen. Muut sopimuspuolet ottavat huomioon tämän tilanteen, mistä ei kuitenkaan pidä aiheutua ongelmia sisämarkkinoille.

Jos tulee vaikeuksia, täytäntöönpanokomitea tutkii, miten näitä toimenpiteitä voitaisiin parhaiten soveltaa samanaikaisesti lentokentillä.

3. Yhteinen julistus 71 artiklan 2 kappaleesta

Jos sopimuspuoli poikkeaa kansallisessa huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden riippuvuuden ehkäisemistä ja hoitamista koskevassa politiikassaan 71 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettua periaatetta, kaikki sopimuspuolet toteuttavat tarvittavat rikosoikeudelliset ja hallinnolliset toimenpiteet erityisesti muiden sopimuspuolten alueelle suuntautuvan mainittujen tuotteiden ja aineiden laittoman tuonnin ja viennin estämiseksi ja tukahduttamiseksi.

4. Yhteinen julistus 121 artiklasta

Sopimuspuolet luopuvat yhteisöoikeutta noudattaen yhteisöoikeuden määräämien kasvien terveystodistusten tarkastuksesta ja esittämisvelvollisuudesta sellaisten kasvien ja kasvituotteiden osalta,

a) jotka on lueteltu 1 kohdassa; tai

b) jotka on lueteltu 2—6 kohdassa ja jotka ovat peräisin jonkin sopimuspuolen alueelta.

1. Seuraavien sukujen leikkokukat ja kasvinosat koristetarkoituksiin:

Castanea

Crysanthemum

Dendranthema

Dianthus

Gladiolus

Gypsophila

Prunus

Quercus

Rosa

Salix

Syringa

Vitis

2. Seuraavien sukujen tuoreet hedelmät:

Citrus

Cydonia

Malus

Prunus

Pyrus

3. Seuraavien sukujen puutavara:

Castanea

Quercus

4. Kasvualusta, joka koostuu kokonaan tai osittain maasta tai kiinteästä orgaanisesta aineksestä kuten kasvinosista, turpeesta ja kuorikkaasta sekä humuksesta, ei kuitenkaan kokonaan turpeesta.

5. Siemenet

6. Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 7. syyskuuta 1987 julkaistun tullinimikkeistön jäljempänä lueteltuihin CN-koodeihin kuuluvat, jäljempänä mainitut elävät kasvit.

CN-koodi	Kuvaus
0601 20 30	Sipulit, juuri- ja varsimukulat sekä juurakot, kasvavat tai kukkivat: orkideat, hyasintit, narsissit ja tulppaanit
0601 20 90	Sipulit, juuri- ja varsimukulat sekä juurakot, kasvavat tai kukkivat: muut
0602 30 10	<i>Rhododendron simsii</i> (<i>Azalea indica</i>)
0602 99 51	Avomaankasvit: monivuotiset kasvit
0602 99 59	Avomaankasvit: muut
0602 99 91	Huonekasvit: kukkivat kasvit nupullisina tai kukkivina, ei kuitenkaan kaktukset
0602 99 99	Huonekasvit: muut

5. Yhteinen julistus kansallisista turvapaikkapolitiikoista

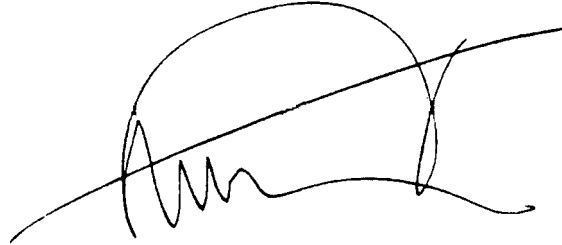
Sopimuspuolet laativat selvityksen kansallisista turvapaikkapolitiikoistaan, pyrkimyksensä niiden yhdenmukais-taminen.

6. Yhteinen julistus 132 artiklasta

Sopimuspuolet ilmoittavat kansallisille parlamenteilleen tämän yleissopimuksen täytäntöönpanosta.

Tehty Schengenissä 19 päivänä kesäkuuta 1990 yhtenä saksan-, ranskan- ja hollanninkielisenä kappaleena, jonka kaikki kolme tekstiä ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Luxemburgin suurherttuakunnan hallituksen arkistoon. Se toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen kullekin sopimuspuolelle.

Belgian kuningaskunnan hallituksen puolesta

Saksan liittotasavallan hallituksen puolesta

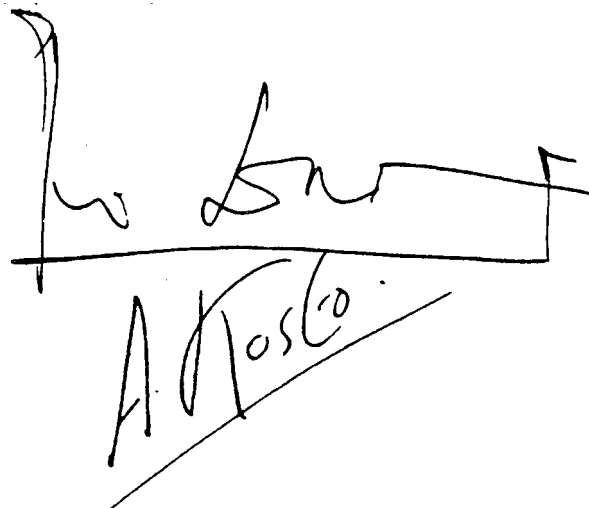
Ranskan tasavallan hallituksen puolesta

Luxemburgin suurherttuakunnan puolesta

Alankomaiden kuningaskunnan puolesta

Alonso

PÖYTÄKIRJA

Tarkastusten asteittaisesta poistamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talouслиiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen päätösasiakirjaa täydentääkseen sopimuspuolet ovat hyväksyneet seuraavan yhteisen julistuksen ja kiinnittäneet huomiota jäljempänä oleviin, mainittuun yleissopimukseen liittyviin yksipuolisiin julistuksiin:

I Julistus soveltamisalasta

Sopimuspuolet toteavat, että kahden saksalaisen valtion yhdistymisen jälkeen myös Saksan demokraattisen tasavallan tämänhetkinen alue kuuluu yleissopimuksen soveltamisalaan kansainvälisen oikeuden mukaan.

II Saksan liittotasavallan julistukset yleissopimuksen tulkinnasta

1. Yleissopimusta tehtäessä kahden saksalaisen valtion yhdistyminen on ollut näköpiirissä.

Saksan demokraattinen tasavalta ei ole ulkomaan suhteissa Saksan liittotasavaltaan.

Saksan liittotasavallan ja Saksan demokraattisen tasavallan välisissä suhteissa ei sovelleta 136 artiklaa.

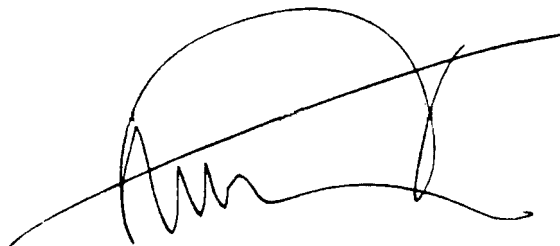
2. Tämä yleissopimus ei vaikuta 20 päivänä elokuuta 1984 Saksan ja Itävallan välillä kirjeenvaihtona sovitun järjestelmään, joka sisältää kummankin valtion kansalaisille yhteisillä rajoilla tehtävien tarkastusten helpottamisen. Sitä sovelletaan kuitenkin Schengenin sopimuspuolten turvallisuuteen ja maahanmuuttoon liittyvät edut huomioon ottaen siten, että helpotukset koskevat käytännössä vain Itävallan kansalaisia.

III Belgian kuningaskunnan julistus 67 artiklasta

Ulkomaalaisen tuomion täytäntöönpanon siirtoon ei kansallisella tasolla sovelleta Belgian laissa valtioiden välisestä tuomittujen henkilöiden siirrosta säädettyä menettelyä, vaan erityistä menettelyä, joka vahvistetaan tämän yleissopimuksen ratifioinnin yhteydessä.

Tehty Schengenissä 19 päivänä kesäkuuta 1990 yhtenä saksan-, ranskan- ja hollanninkielisenä kappaleena, jonka kaikki kolme tekstiä ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Luxemburgin suurherttuakunnan hallituksen arkistoon. Se toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen kullekin sopimuspuolelle.

Belgian kuningaskunnan hallituksen puolesta

Saksan liittotasavallan hallituksen puolesta

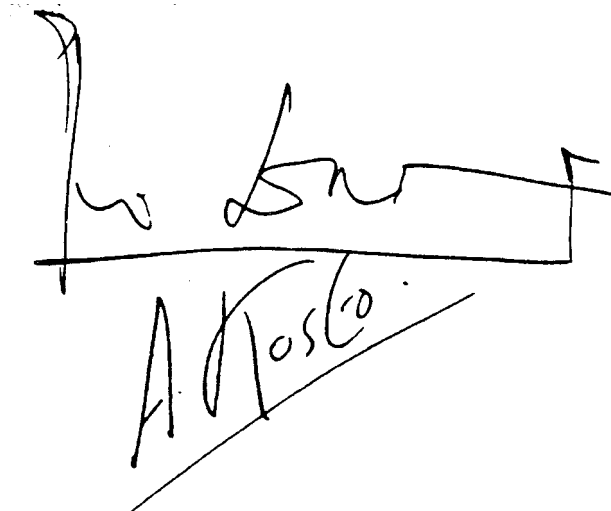
Ranskan tasavallan hallituksen puolesta

Luxemburgin suurherttuakunnan puolesta

Alankomaiden kuningaskunnan puolesta

Alonso

**SCHENGENISSÄ 19 PÄIVÄNÄ KESÄKUUTA 1990 KOKOONTUNEIDEN MINISTERIEN JA
VALTIOSIHTTEERIEN**

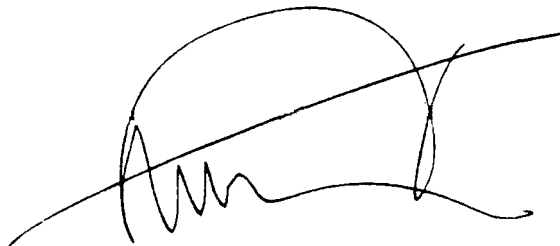
YHTEINEN JULISTUS

Schengenin sopimuksen sopimuspuolten hallitukset aloittavat tai jatkavat keskusteluja erityisesti seuraavista asioista:

- rikoksenteikijän luovuttamista koskevan käytännön parantaminen ja yksinkertaistaminen,
- yhteistyön parantaminen tieliikennerikosten selvittämisen osalta,
- moottoriajoneuvojen ajo-oikeuden menetyksen molemminpuolisen tunnustamisen järjestäminen,
- mahdollisuus panna sakkorangaistuksia täytäntöön vastavuoroisesti,
- rikossyytteiden vastavuoroista siirtoa koskevien sääntöjen vahvistaminen, mukaan lukien mahdollisuus siirtää syytetty henkilö alkuperämaahansa,
- sääntöjen vahvistaminen laittomasti huoltajalta siepattujen alaikäisten kotimaahan palauttamisesta,
- pyrkimys yksinkertaistaa tavaroiden kaupalliseen liikkuvuuteen liittyviä tarkastuksia.

Tehty Schengenissä 19 päivänä kesäkuuta 1990 yhtenä saksan-, ranskan- ja hollanninkielisenä kappaleena, jonka kaikki kolme tekstiä ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Luxemburgin suurherttuakunnan hallituksen arkistoon. Se toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen kullekin sopimuspuolelle.

Belgian kuningaskunnan hallituksen puolesta

Saksan liittotasavallan hallituksen puolesta

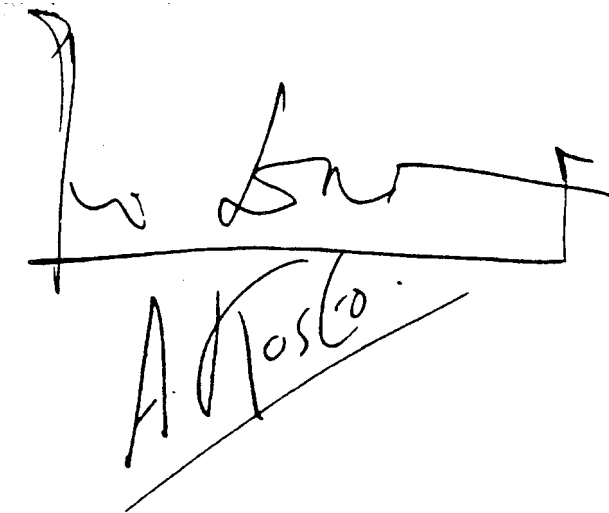
Ranskan tasavallan hallituksen puolesta

Luxemburgin suurherttuakunnan puolesta

Alankomaiden kuningaskunnan puolesta

Alonso

MINISTERIEN JA VALTIOSIHTEREIDEN JULISTUS

Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan hallitusten edustajat allekirjoittivat Schengenissä 19 päivänä kesäkuuta 1990 yleissopimuksen tarkastusten asteittaisesta poistamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta.

He ovat antaneet tämän allekirjoittamisen yhteydessä seuraavan julistuksen:

- Sopimuspuolet katsovat, että yleissopimus muodostaa tärkeän välivaiheen alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja, toteuttamiseksi, ja ne saavat siitä innoitusta Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden toimien jatkamiseen.
- Ministerit ja valtiosihteerit korostavat, turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvät vaarat huomioon ottaen, tarvetta toteuttaa tehokas valvonta ulkorajoilla 6 artiklassa määrittyjen yhdenmukaisten periaatteiden mukaisesti. Sopimuspuolten on erityisesti edistettävä rajatarkastuksiin ja -valvontaan liittyvien toimintamenetelmien yhdenmukaistamista näiden yhdenmukaisten periaatteiden täytäntöönpanemiseksi.

Toimeenpaneva komitea tutkii lisäksi kaikki toimet, joita tarvitaan yhdenmukaisen ja tehokkaan ulkorajojen valvonnan toteuttamiseksi, sekä niiden konkreettisen soveltamisen. Näihin toimiin sisältyvät toimenpiteet, joilla voidaan todeta olosuhteet, joissa ulkomaalainen tuli sopimuspuolten alueelle, maahantulon kieltämisperusteiden yhdenmukaistaminen, yhteisen käsikirjan laatiminen rajojen valvonnasta vastaaville virkamiehille ja samantasoisen valvonnan aikaansaaminen ulkorajoilla vaihtojen ja yhteisten työvierailujen avulla.

He ovat tämän allekirjoittamisen yhteydessä vahvistaneet lisäksi keskusryhmän päätöksen perustaa työryhmä, jonka tehtävänä on

- tiedottaa jo ennen yleissopimuksen voimaantuloa keskusryhmälle kaikista olosuhteista, joilla on merkitystä yleissopimuksessa tarkoitetuille asioille ja sen voimaantulolle, erityisesti edistyksestä, joka on saavutettu lainsäädännön yhdenmukaistamisessa kahden saksalaisen valtion yhdistyessä,
- neuvotella tämän yhdenmukaistamisen ja näiden olosuhteiden mahdollisista vaikutuksista yleissopimuksen täytäntöönpanoon,
- kehittää konkreettisia toimia viisumivollisuudesta vapautettujen ulkomaalaisten liikkuvuuden suhteen jo ennen yleissopimuksen voimaantuloa ja tehdä ehdotuksia henkilötarkastusmenettelyjen yhdenmukaistamiseksi tulevilla ulkorajoilla.